

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

**Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор**

_____ **І. П. Приходько**

«____» _____ **2022 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**«Удосконалення управління фінансовими результатами в системі
забезпечення економічної безпеки підприємства»**

**Виконала: здобувач
освітньо-професійної програми
«Управління фінансово –
економічною безпекою»
зі спеціальності
073 «Менеджмент»
Юрченко А. А.**

Керівник: доцент Саванчук Т. М.

Дніпро – 2022

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів

Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою

Освітній ступінь магістр

Освітньо-професійна програма «Управління фінансово-економічною безпекою»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу магістра

Юрченко Аліни Анатоліївни

1. Тема дипломної роботи «Удосконалення управління фінансовими результатами в системі забезпечення економічної безпеки підприємства»

Керівник роботи Саванчук Т. М., к. е. н., доцент

затверджені наказом ДДАЕУ від « 29 » листопада 2021 р. № 3642 .

2. Строк подання студентом роботи — « 14 » лютого _____ 2022 рік

3. Вихідні дані до роботи Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, НП(С)БО, методичні рекомендації, інструкції, науково-методична література, реєстри синтетичного, аналітичного обліку та фінансова звітність АВ ТОВ «Агроцентр К», дані кадрового обліку, статистична звітність.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити) 1. Теоретичні аспекти управління фінансовими результатами. 2. Стан діяльності підприємства та оцінка його економічної безпеки. 3. Удосконалення управління фінансовими результатами в АВ ТОВ «Агроцентр К». 4. Висновки та пропозиції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 1. Критерії визнання доходів суб'єктів господарювання. 2. Основні вимоги визнання витрат суб'єктів господарювання. 3. Основні функції фінансового результату (прибутку/збитку) діяльності. 4. Фактори, що впливають на величину фінансового результату 5. Підходи до трактування економічної безпеки підприємства 6. Динаміка зміни чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) протягом 2016-2020 років 7. Схема областей економічної безпеки підприємства.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ 20.10.2020 _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні аспекти управління фінансовими результатами		
2	Стан діяльності підприємства та оцінка його економічної безпеки		
3	Удосконалення управління фінансовими результатами в АВ ТОВ «Агроцентр К»		
4	Висновки і пропозиції		
5	Оформлення дипломної роботи		

Здобувач

підпис

Юрченко А. А.

прізвище та ініціали

Керівник роботи

підпис

Саванчук Т. М.

прізвище та ініціали

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	5
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ	11
1.1. Економічна сутність доходів, витрат та фінансових результатів підприємства	11
1.2. Чинники впливу на фінансовий результат в системі забезпечення економічної безпеки підприємства	23
1.3. Нормативно-правове регулювання процесу визначення фінансового результату	29
Висновки до першого розділу	35
РОЗДІЛ 2. СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	38
2.1. Фінансово-економічна характеристика АВ ТОВ «Агроцентр К»	38
2.2. Характеристика організації роботи служби економічної безпеки підприємства	46
2.3. Джерела інформації для потреб управління фінансовими результатами при формуванні системи економічної безпеки	58
Висновки до другого розділу	63
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ В АВ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»	67
3.1. Структура управління фінансовими результатами для забезпечення економічної безпеки підприємства	67
3.2. Оптимізація облікових аспектів в системі управління фінансовими результатами АВ ТОВ «Агроцентр К»	70
Висновки до третього розділу	74
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДОДАТКИ	91

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення управління фінансовими результатами в системі забезпечення економічної безпеки підприємства»

Дипломна робота магістра: 91 с., 12 рис., 9 табл., 12 додатків, 94 літературному джерелі.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими результатами підприємства в системі забезпечення економічної безпеки в Аграрно-виробничому товаристві з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К».

Метою дослідження є: детальне дослідження існуючої системи забезпечення економічної безпеки на підприємстві з питань управління фінансовими результатами та розробка шляхів її удосконалення

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань були використанні як загальнонаукові, так і спеціальні методи пізнання. Під час розгляду теоретичної частини роботи було використано історичний метод та метод спостереження. Для аналізу понятійного апарату щодо побудови системи економічної безпеки були використанні методи теоретичного узагальнення та групування. На основі отриманих результатів для формування шляхів вдосконалення були використанні методи причинно-наслідкового зв'язку та абстрактно-логічний метод. Здійснюючи характеристику фінансово-господарської діяльності необхідним було використати індукції та дедукції. Для представлення результатів розрахунків для наочного зображення було використано табличний та графічний методи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ, УПРАВЛІННЯ, ПРИБУТОК, ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

ФИНАНСОВЫЙ РЕЗУЛЬТАТ, УПРАВЛЕНИЕ, ПРИБЫЛЬ, ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ

KEYWORDS

FINANCIAL RESULT, MANAGEMENT, PROFIT, FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY

ВСТУП

Актуальність теми. Основною метою діяльності кожного підприємства є отримання певного результату своєї діяльності, що втілюють у собі фінансові результати. Вони можуть бути, як позитивні – прибуток, так і негативні – збиток. Для здійснення контролю за впливом на величину фінансового результату важливим є правильно організована та ефективно працююча система економічної безпеки, злагоджена робота якої дозволить здійснювати постійний моніторинг наявного ринку, виявляти можливі ризики та загрози, які зможуть вплинути на кінцевий результат діяльності, створити певну системи заходів для профілактики та можливого уникнення та способу реагування на подібні виявленні обставини. Це, певним чином, дозволить підприємству забезпечити стабільність отримання прибутку, тим самим даючи змогу для подальшого його максимізації, що матиме позитивний вплив на всі складові суб'єкта.

Для ефективного управління фінансовими результатами на підприємстві необхідним є постійний та всебічний аналіз за діяльністю, тому важливим для цього є формування інформаційного масиву даних, який би задовольняв потреби користувачів в інформації. Основним джерелом формування необхідних даних є документи, які складені за наслідками здійснення господарських операцій. Відповідальність за їх формування та проведення належать бухгалтерській службі підприємства. Дані повинні відповідати якісним вимогам, для того, щоб забезпечити відображення реального стану справ та на основі проведених розрахунків здійснити формування шляхів подолання виявлених негативних моментів та розробки заходів, щодо попередження їх виникнення у майбутньому.

Дослідженню питань пов'язаних з управлінням фінансовими результатами в системі забезпечення економічної безпеки присвячені роботи таких вчених як Лондар С. Л., Тимошенко О. В., Петрович Й.М., Бутинець Ф. Ф., Борисов А. Б., Мочерний А. Д., Кондраков Н. П., Бруханський Р. Ф.,

Давидюк Т. В., Манойленко О. В., Ломаченко Т. І., Резніченко А. В., Кононова О. Є., Гуріна Н. В., Пославська Л. І..

Велика кількість наукових праць присвячених даному питанню дозволяє зробити висновки про важливість обраної тематики та необхідність в присвячені їй наукових робіт.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є детальне дослідження існуючої системи забезпечення економічної безпеки на підприємстві з питань управління фінансовими результатами та розробка шляхів її удосконалення.

Виходячи з мети дослідження було поставлено наступні завдання:

- проаналізувати теоретико-методичні аспекти формування фінансових результатів, їх значення, роль і місце в діяльності підприємства;
- розглянути чинники впливу на фінансовий результат в системі забезпечення економічної безпеки підприємства;
- здійснити огляд нормативно-правового регулювання процесу визначення фінансового результату;
- здійснити фінансово-господарську характеристику діяльності Аграрно-виробничого товариства з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К»;
- здійснити оцінку рівня організації служби економічної безпеки на даному підприємстві;
- розглянути джерела інформації для потреб управління фінансовими результатами при формуванні системи економічної безпеки;
- запропонувати структура управління фінансовими результатами для забезпечення економічної безпеки підприємства;
- намітити шляхи оптимізація облікових аспектів в системі управління фінансовими результатами АВ ТОВ «Агроцентр К».

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими результатами підприємства в системі забезпечення економічної безпеки в Аграрно-виробничому товаристві з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К».

Предметом дослідження сукупність теоретичних, організаційно-методичних та практичних аспектів пов'язаних з управлінням фінансовими результатами в системі забезпечення економічної безпеки.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань були використанні як загальнонаукові, так і спеціальні методи пізнання. Під час розгляду теоретичної частини роботи було використано історичний метод та метод спостереження. Для аналізу понятійного апарату щодо побудови системи економічної безпеки були використанні методи теоретичного узагальнення та групування. На основі отриманих результатів для формування шляхів вдосконалення були використанні методи причинно-наслідкового зв'язку та абстрактно-логічний метод. Здійснюючи характеристику фінансово-господарської діяльності необхідним було використати індукції та дедукції. Для представлення результатів розрахунків для наочного зображення було використано табличний та графічний методи.

Інформаційною базою для написання дипломної роботи були фундаментальні концепції та гіпотези сучасної теорії обліку і контролю, праці зарубіжних та вітчизняних вчених та науковців, законодавство України та інші нормативно-правові акти з питань регулювання обліку, періодичні видання, навчальні посібники, наукові публікації, тези доповідей, Інтернет-ресурси, дані роботи підприємства АВ ТОВ «Агроцентр К» за період з 2016 по 2020 роки, дані первинних документів, реєстрів обліку, фінансової та статистичної звітності та дані кадрового обліку.

Наукова новизна проведеного дослідження полягає в розробці та теоретичному обґрунтуванні рекомендацій удосконалення обліку та контролю операцій з основними засобами підприємства. На основі проведеного дослідження отримано результати, яким властива наукова новизна:

удосконалено:

— систему планування фінансових результатів підприємства шляхом

запровадження у використання CVP-аналізу, «Фінансового плану підприємства» та «Звіту виконання фінансового плану підприємства» за розробленими автором формами, що дозволить прогнозувати діяльність та встановлювати причини відхилення від плану;

— підходи до управління фінансовими результатами підприємства через визначення його функціонально-організаційної структури в системі забезпечення економічної безпеки підприємства;

набули подальшого розгляду:

— групування різних аспектів відображення сутності поняття «прибуток» з метою пошуку підходів до його оптимізації;

— обґрунтування застосування методів обліку певних активів, що забезпечують позитивний вплив на фінансовий результат підприємства;

— удосконалення внутрішніх облікових регламентів з метою підвищення оперативності надходження інформації про фінансові результати для прийняття облікових рішень.

Практичне значення отриманих результатів полягає у детальному розгляді системи економічної безпеки підприємства та удосконалення управління фінансовими результатами

Апробація результатів роботи. Ключові моменти дипломного дослідження обговорювались на наукових семінарах та конференціях професорсько-викладацького складу кафедри обліку, оподаткування та УФЕБ Дніпровського державного аграрно-економічного університету. Основні положення дипломної роботи представлені у наступних публікаціях: XII Міжнародній науково-практичній конференції «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи» від 28-29 жовтня 2021 року; стаття у науковому журналі «Економіка і суспільство» опубліковані у випуску №32, 2021 року.

Публікації. У підсумку результати дослідження відображено в 1 тези та 1 науковій статті.

Структура і обсяги дипломної роботи. Дипломна робота складається

зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 94 найменувань, містить 9 таблиць, 12 рисунків, 12 додатків. Основний зміст дипломної роботи викладено на 91 сторінці друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ

1.1. Економічна сутність доходів, витрат та фінансових результатів підприємства

В сучасних умовах господарювання важливим є постійний контроль за діяльністю роботи підприємства в цілому, так і окремо його складових. Спираючись на нестабільний стан у державі, постійно у суб'єктів господарювання виникають думки, щодо необхідно захисту підприємства від негативних наслідків, які можуть статися під впливом різних факторів. Це стосується всіх його ланок, які є невід'ємною частиною забезпечення його нормальної діяльності. Серед них необхідно виділити саме економічну складову, яка спирається на безперервний процес забезпечення стану захищеності його фінансово-господарської діяльності, створюючи основу для забезпечення економічних інтересів суб'єкта, постійно удосконалюючись для здатності протистояти можливим загрозам. Діяльність кожного підприємства націлена на отримання економічних вигід, які представлені у вигляді прибутку чи збитку в залежності від кінцевого результату, який визначається шляхом порівняння доходів і витрат підприємства та регулюється великою кількістю нормативних документів, бо дане питання є найскладнішим в обліку та системі економічної безпеки підприємства.

Важливим є поняття «фінансового результату», вчені та науковці надають різне тлумачення даного поняття, наприклад:

1. Лондар С. Л., Тимошенко О. В. вважають, що фінансовий результат — це «приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період» [46].

2. Петрович Й.М., Прокопишин-Рашкевич Л.М. мають думку, що

«фінансові результати — це співставлення регламентованих податковим законодавством валових доходів і витрат» [66].

3. Бутинець Ф. Ф. «прибуток або збиток організації. Зіставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті» [12,13].

4. Борисов А. Б. «підсумки господарської діяльності підприємства або його підрозділів, приріст (зменшення) вартості власного капіталу, визначені шляхом зіставлення витрат з отриманими доходами» [10].

5. Мочерний А. Д. вважає, що фінансовий результат є «грошовою формою підсумків господарської діяльності організацій або її підрозділів, виражена в прибутках або збитках» [51].

6. Кондраков Н. П. наголошує на тому, що фінансовий результат «відображає зміну власного капіталу за визначений період у результаті виробничо-фінансової діяльності підприємства» [43].

Відповідно до визначень наданих науковцями у своїх працях можемо побачити різні підходи до тлумачення даної категорії, але у чинних нормативно-правових актах немає чіткого визначення, тому на основі наведених визначень можна сказати, що «фінансовий результат» — це підсумковий вартісний вираз господарської діяльності підприємства, що визначається шляхом зіставлення доходів та витрат та відображає зміну власного капіталу підприємства за звітний період та виражений у прибутках (або збитках).

У визначенні категорій «фінансового результату» завжди наголошуються такі визначення, як «дохід» та «витрати», які, згідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначаються, як:

1. Доходи — це «збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)» [57].

Основними критеріями для визнання наведені у НП(С)БО № 15 «Дохід» (рис.1.1.)

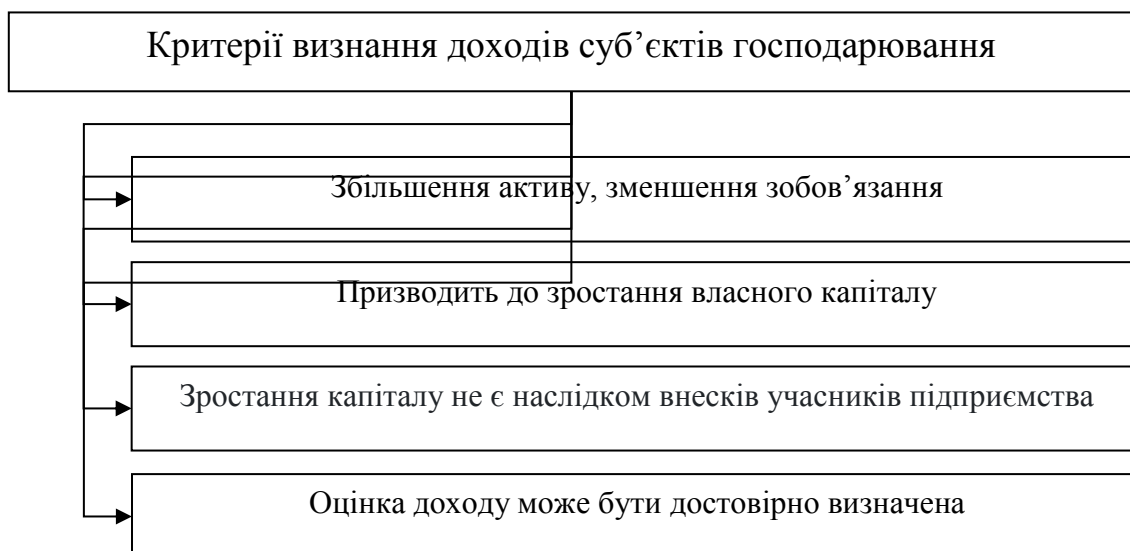

Рис. 1.1. Критерії визнання доходів суб'єктів господарювання

Критерії визнання дають змогу ідентифікувати доходи під час здійснення операції, тим самим стаючи основою для відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

Не визнаються доходами відповідно по НП(С)БО № 15 «Дохід» [57]:

— сума податку на додатку вартість, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету та позабюджетних фондів;

— сума надходжень за договором комісії, агентськими та іншими аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо;

— сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг).

Підприємство використовує окремий субрахунок 643 «Податкове зобов'язання» для відображення даної операції;

— суми авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг);

— суми завдатку під заставу або в погашення позики, якщо інше не передбачено відповідним договором;

— надходження, що належать іншим особам;

— надходження від первинного розміщення цінних паперів;

— сума балансової вартості валюти.

Для їх відображення використовуються рахунки 7 класу «Доходи і результати діяльності» з відповідними синтетичними рахунками, що залежать від виду діяльності до якої відносить певна операція: дохід від реалізації, інший операційний дохід, дохід від участі в капіталі, інші фінансові доходи та інші доходи. Даний клас рахунків є пасивним, тобто при відображенні операцій, нарахування (одержання) здійснюється по кредиту, по дебету відображається зменшення внаслідок відображення нарахування податків та зборів або закриття на рахунок фінансових результатів, що представлений під кодом 79 «Фінансові результати». Відповідно, що величина доходу прямо впливає на фінансовий результат діяльності підприємства.

2. Витрати — це «зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)» [58].

Витрати відображають за певними об'єктами. Ними виступають продукція, товари, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат. Вплив на вибір об'єкту витрат залежить від галузевої спрямованості підприємства, особливостей організації технологічного процесу, технічних параметрів продукції, типу виробництва, технічного забезпечення, рівні автоматизації процесу тощо.

При відображенні витрат необхідно дотримуватися основних принципів бухгалтерського обліку, які зазначені в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до складання фінансової звітності». Для відображення в системі бухгалтерського обліку важливим є дотримання критеріїв визнання (рис.1.2.):

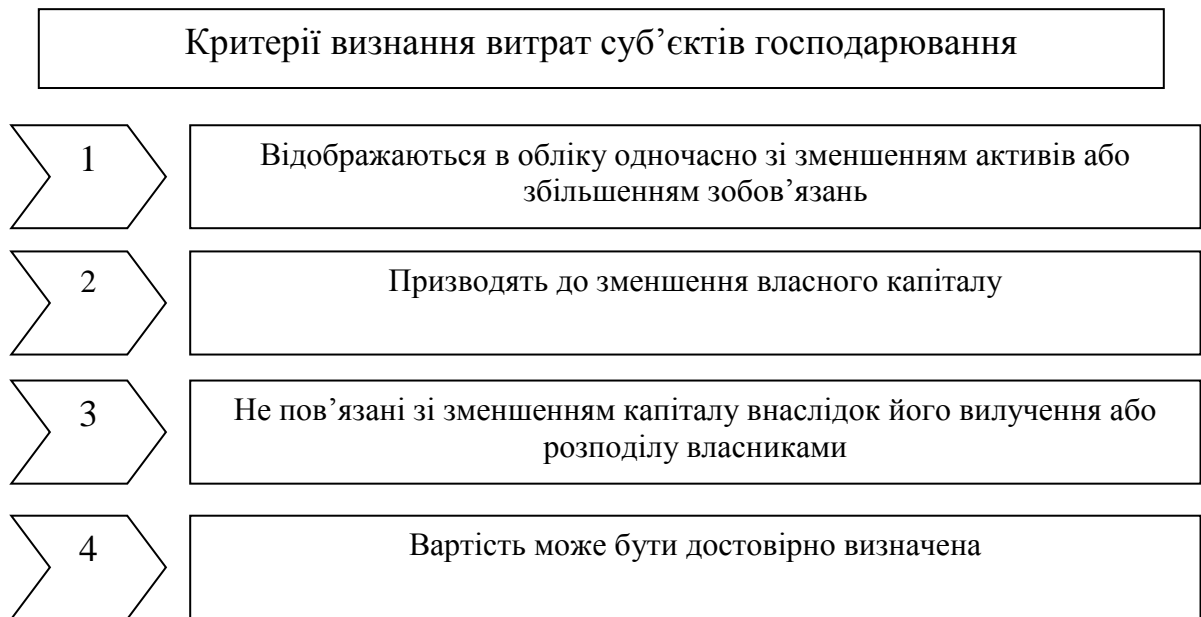

Рис. 1.2. Основні вимоги визнання витрат суб'єктів господарювання

В залежності від доходів, витрати підприємства є більш складними в питанні обліку, насамперед класифікацією (Додаток А), яка має велику кількість ознак за якими підприємство їх розподіляє. Класифікація витрат виступає засобом вирішення завдань через створення певного масиву інформації на рівні витрат та визначенні вигід від можливих прийнятих рішень з приводу даних витрат. Основною метою класифікації є виокремлення з всієї сукупності тієї частини витрат, на яку ще можна вплинути шляхом прийняття управлінського рішення, також дана класифікація необхідна для здійснення правильного розрахунку фінансового результату діяльності підприємства. Розглянемо детально основні з них:

1. За порядком відношення на період генерування:

— витрати періоду – витрати, які не включаються до складу собівартості виробленої продукції, виконаних робіт чи наданих послуг. Особливістю даних витрат є те, що вони списуються на фінансові результати суб'єкта господарювання в тому періоді в якому вони були понесені;

— витрати на продукцію – дані витрати пов'язані з виробництвом продукції, виконанням робіт, наданням послуг які включаються до їх

собівартості.

2. За способом віднесення на собівартість об'єктів витрат:

— прями — це витрати, які безпосередньо ми можемо віднести до певних видів продукції (робіт, послуг) та включаються до собівартості окремих видів продукції на основі складених первинних документів;

— непрями — витрати, які ми не можемо прямо віднести до певного виду продукції (робіт, послуг), бо вони пов'язані з виробництвом в цілому та направлені на обслуговування та управління виробництвом.

3. По відношенню до обсягів виробництва:

— постійні — величина даних витрат залишається незмінною (майже незмінною) в результаті зміни обсягу виробництва;

— змінні — витрати, які змінюються разом зі зміною обсягу виробництва

— змішані — це витрати, які містять в собі, як постійні, так і зміни елементи, на відміну від змінних, їх величина змінюється не пропорційно до зміни обсягу виробництва;

— дискреційні — витрати, які виникають з бажання керівника або уповноваженого ним органу, які не є обов'язковими або необхідними, бо вони не залежать від обсягу виробництва підприємства.

Важливим є також розподіл за елементами витрат та статтями. Елементи витрат є єдиними для всіх підприємств та організацій та суб'єктів господарювання та є сукупністю однорідних витрат. Для відображення в обліку підприємство має право використовувати 8 клас рахунків «Витрати за елементами», якщо це прописано в наказі про облікову політику, які є транзитними для підприємств та з послідуочим закриттям на витратні рахунки 9 класу. Витрати за елементами включають:

1. Матеріальні витрати — вартість витрачених сировини й матеріалів, напівфабрикатів та комплектуючих виробів, палива, будівельних матеріалів, запасних частин, тари та інших запасів.

2. Витрати на оплату праці включають у себе суму заробітної плати

працівників відповідно до тарифів та розцінок, в залежності від системи оплати праці, а також премії, надбавки, доплати та заохочення, відпускні та інші витрати на оплату праці.

3. Відрахування на соціальні заходи передбачають суми, єдиного соціального внеску, що нараховуються на основну та додаткову заробітну плату, а також інші виплати, відповідно до чинного законодавства.

4. Амортизація. Відповідно до особливостей необоротних активів з часом вони мають властивість до зношення, тому важливим є відображення в системі бухгалтерського обліку порядок систематичного переносу вартості об'єктів, що амортизуються протягом періоду їх корисного використання.

5. Інші витрати. До них включаються витрати, які не потрапили до вищеназваних елементів, наприклад витрати пов'язані з відрядженнями, послугами для підтримання діяльності та обслуговування підприємства та інше.

Підприємство бази практики АВ ТОВ «Агроцентр К» не використовує 8 клас рахунків, а одразу відображає операції на рахунках 9 класу «Витрати діяльності», вони є активними, тобто по дебету відображається нарахування суми витрат, а по кредиту – списання на фінансові результати. Він містить наступні рахунки: собівартість реалізації, адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати операційної діяльності, фінансові витрати, втрати від участі в капіталі, інші витрати, податок на прибуток. Окремо виділимо рахунок 91 «Загальновиробничі витрати», який в кінці періоду розподіляється відповідно до вимог НП(С)БО №16 «Витрати», розподілені списуються на рахунок 23 «Виробництво», нерозподілені – 90 «Собівартість реалізації».

Якщо розглядати статті витрат, то важливим є відмітити те, що вони, на відміну від елементів, мають більш детальну структуру та залежать прямо від об'єкту витрат.

В результаті порівняння доходів та витрат діяльності отримується прибуток чи збиток діяльності. Бажаним результатом для кожного

підприємства є прибуток, що являє собою перевищення суми доходів над витратами. Прибуток підприємства можна розглядати з наступних аспектів (рис. 1.3.):

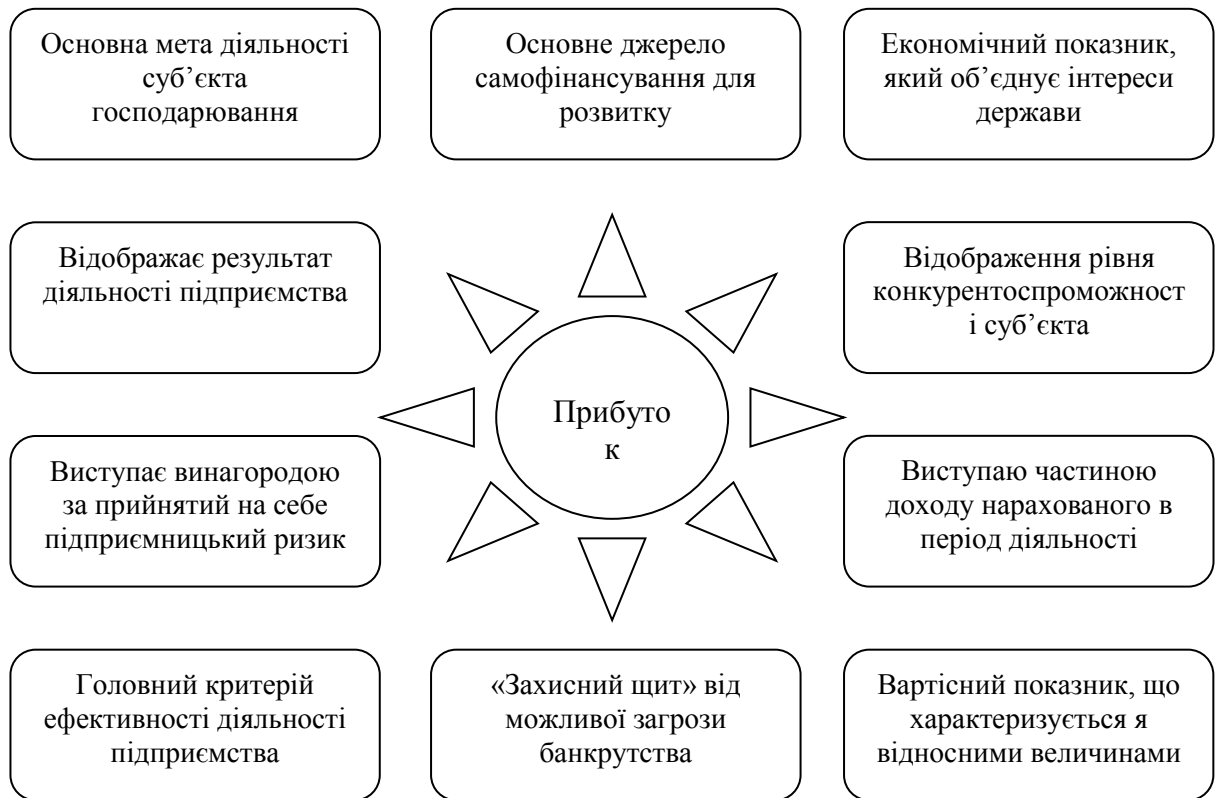

Рис.1.3. Відображення різних аспектів сутності «прибутку»

Важливим для організації системи економічної безпеки є відповідна класифікація прибутків (збитків), яка складається з наступних ознак:

1. За видами діяльності:

— основна операційна діяльність – це основна діяльність за для якої створювалося підприємство, яка приносить дохід від здійснення господарських операцій пов'язаних з процесом виробництва та реалізації продукції, товарів, робіт та послуг;

— інша операційна діяльність – це операції, які не є метою створення підприємства, але які виникають в процесі діяльності;

— фінансова діяльність – даний вид діяльності пов'язаний з операціями

з використанням різноманітних фінансових інструментів. Операції пов'язані з дивідендами, отриманими відсотками та іншими фінансовими доходами, а також нарахування відсотків за користування кредитами, позиками та іншими інструментами. Призводить до зміни та складу як власного так і позикового капіталу

— інвестиційна діяльність – діяльність пов'язана з операціями, що стосуються участю в капіталі асоційованих та дочірніх підприємств та спільної діяльності.

2. За джерелами формування:

— прибуток від продажу продукції – даний вид прибутку пов'язаний з реалізацією основних видів продукції (товарів, робіт, послуг), метою якого і було створення підприємства, також він обов'язково пов'язаний з галузевою специфікою діяльності;

— прибуток від іншої реалізації – представляє собою прибуток отриманий внаслідок інших операцій не пов'язаних з основним видом діяльності.

3. За складом елементів:

— маржинальний прибуток – цей вид прибутку є різницею між виручкою та змінними витратами, він дає можливість побачити, яку частину постійних витрат буде покрито отриманою виручкою. На основі даного показника здійснюється планування виробничої діяльності.

— прибуток до оподаткування – прибуток, який є результатом коригування операційного прибутку на фінансові та інвестиційні доходи та витрати, які були здійснені протягом звітного періоду;

— чистий прибуток – це прибуток, кінцевий фінансовий результат, що залишився після вирахування всіх необхідних податків та залишається ні підприємстві для подальшого розподілу та використання.

4. Відповідно до впливу інфляції:

— номінальний – визначений на основі облікових записів, без врахування інфляції, який фактично отриманий внаслідок здійснення

діяльності;

— реальний – скоригований на індекс інфляції номінальний прибуток.

Фінансовий результат підприємства відіграє важливу роль у діяльності підприємства тому має великий вплив на забезпечення системи економічної безпеки, бо саме прибуток є основою для розрахунку багатьох показників, які характеризують діяльність. Суттєвість його впливу на роботу підприємства можна побачити через його функції (рис. 1.4.):

1. Оцінююча функція. Суттю даної функції є те, що прибуток є одним з найголовніших показником ефективності діяльності суб'єкта господарювання. Основою для виконання даної функції є формування повної, правдивої та неупередженої інформації про здійсненні операції в звітному періоді, спрямування контрольних дій для забезпечення законності та доцільності операцій пов'язаних з формуванням прибутку та його раціональним використанням.

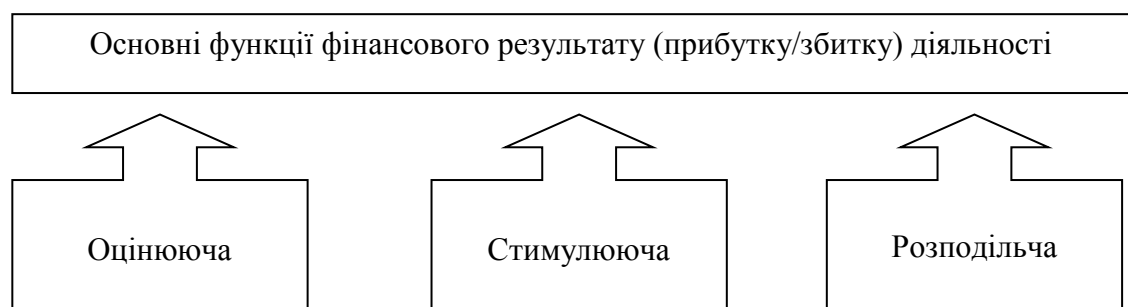

Рис. 1.4. Основні функції фінансового результату (прибутку/збитку) діяльності

2. Стимулююча функція. Дана функція полягає в тому, що результатом діяльності виступає прибуток, який слугує для управлінського персоналу та працівників підприємства стимулом для продуктивної роботи, що сприяє підвищенню ефективності діяльності та дозволить у майбутньому забезпечити отримання високо рівня прибутку, тим самим дозволяючи отримати працівникам додаткову винагороду за вкладені зусилля.

3. Розподільча функція. Передбачає те, що прибуток використовується, як джерело для поповнення дохідної частини усіх рівні бюджету через відповідні податки та обов'язкові платежі.

Не можна перебільшити значення прибутку для діяльності підприємства, бо його величина визначається багато у чому незалежними від діяльності факторами, які умовно можна поділити на зовнішні та внутрішні (рис. 1.5.).

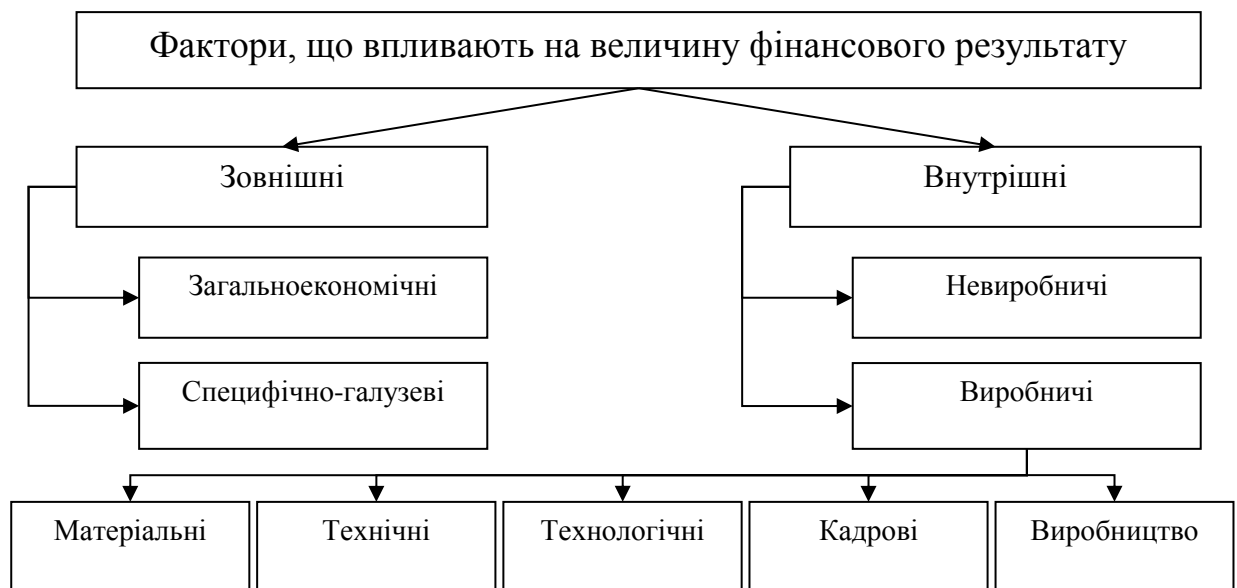

Рис. 1.5. Фактори, що впливають на величину фінансового результату

До зовнішніх чинників, що впливають на величину прибутку належать ті, які підприємство не може контролювати чи мати вплив на прогнозувати чи контролювати їх появу, а лише повинно, в разі їх настання, пристосовуватися та використати всі можливі заходи для мінімізації втрат та максимально використати наявні можливості для покращення ситуації. Умовно їх можна поділити на:

1. Загальноекономічні. До їх складу відносяться ті, які впливають на діяльність всіх суб'єктів господарювання, на які не можна вплинути, а лише пристосуватися до відповідних змін. Дані чинники включають: політичну ситуацію в країні; постійні зміни у законодавчих актах, які впливають на

організацію та порядок здійснення діяльності підприємства; зовнішньоекономічна ситуація; податкові ставки та інше.

2. Специфічно-галузеві, які на відміну від загальноекономічних факторів мають вплив на діяльність суб'єктів господарювання певної галузі до якої відноситься досліджуване підприємство. До їх складу відносять:

- ціни на сировину та матеріали;
- транспортне сполучення, що є дуже актуальним враховуючи те, що підприємство має декілька виробничих підрозділів розташованих у різних частинах області;
- наявність великої кількості конкурентів в даній галузі;
- природні умови, що мають велике значення для підприємств, що займаються виробництвом сільськогосподарської продукції;
- кон'юнктура ринку;
- рівень інфляції, тощо.

Внутрішні чинники, що впливають на величину фінансового результату доречно поділити на:

1. Невиробничі. В основу даних чинників доцільно віднести всі операції пов'язані з постачальницько-збутовою діяльністю.

2. Виробничі, це ті фактори, що виникають на підприємстві в ході виробничої діяльності, та на які суб'єкти господарювання мають вплив за допомогою прийняття певних раціональних управлінських рішень. Умовно можна виділити наступні групи чинників:

— матеріальні – даний вид чинників передбачає забезпечення виробництва необхідною сировиною для забезпечення безперервного виробництва продукції, налагодження безперебійного надходження необхідних матеріалів у виробничі підрозділи для забезпечення стабільного виробництва.

— технічні – важливість даної складової полягає в тому, щоб забезпечити виробництво необхідними необоротними активами, а саме основними засобами, що включають прилади, обладнання, машини,

устаткування, але при цьому вони повинні періодично оновлюватися, бо техніка постійно удосконалюється та її своєчасне оновлення призведе до збільшення виробничих потужностей підприємства, зменшить тривалість виробничого процесу, що призведе до зменшення витрат на виробництво продукції, надання послуг або виконання робіт, тим самими зменшуючи в цілому витрати підприємства;

— технологічні – необхідним для виробничого процесу є якісна побудова виробничої програми. При правильному її складанні та врахуванні необхідних факторів, що пов'язані з наявними виробничими потужностями та цілями встановленими керівництвом суб'єкта господарювання можливим буде отримання максимального ефекту від здійснення діяльності застосовуючи наявні можливості;

— кадрові – працівники підприємства є невід'ємною частиною діяльності підприємства, тому необхідним є ретельний підбір кадрів для виконання тієї чи іншої роботи. Працівник повинен мати певну кваліфікацію та володіти необхідними знаннями та навичками для ефективного виконання поставлених завдань.

— виробництво – поєднує вищеназвані чинники та відповідає за створення якісної продукції, яка буде реалізовуватися нашим контрагентам.

Фінансовий результат є відображенням діяльності підприємства протягом звітного періоду, тому розкриття його економічної сутності з детальним аналізом є необхідним для дослідження його управління в системі економічної безпеки підприємства.

1.2. Чинники впливу на фінансовий результат в системі забезпечення економічної безпеки підприємства

Економічна безпека, її стан і процес забезпечення впливають на життєдіяльність підприємства, забезпечують умови для їх функціонування і

поступального розвитку. Не варто розглядати функціонування підприємств поза їх економічною безпекою і так само не слід розглядати економічну безпеку поза підприємствами. Вони є взаємодоповнюючими, тому важливим є приділити особливу увагу дослідженню її сутності та основних принципів роботи.

Дослідження поняття «економічної безпеки» підприємства дає декілька тлумачень даної категорії, які дають змогу розкрити різні підходи до його розуміння його сутності (рис. 1.6.):

Рис. 1.6. Підходи до трактування економічної безпеки підприємства

З рисунку бачимо, що існує чотири основні підходи:

— характеризує стан при якому здійснюється ефективне використання корпоративних ресурсів суб'єкта господарювання при наявних ринкових можливостях, що дає змогу запобігати, як внутрішнім, так і зовнішнім загрозам тим самим створюючи підґрунтя для тривалого виживання і сталого розвитку в залежності від мети суб'єкта господарювання;

— це безперервний процес, що дозволяє забезпечити збереження у діяльності підприємства стабільності та підтримати фінансову рівновагу для отримання прибутку, поступового виконання мети роботи підприємства, виконання поставлених завдань та створення основи для можливості в майбутньому подальшого розвитку на вдосконалення на різних стадіях роботи суб'єкта;

— характеризує стан захищеності суб'єктів господарювання від впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, які впливають на діяльність;

— здатність підприємства здійснювати свою діяльність для досягнення поставленої мети, але при цьому беручи до уваги умови та зміни, що встановлюються зовнішнім середовищем.

На основі наведених тверджень можемо побачити, що «економічна безпека» не має єдиного підходу до визначення, бо вона одночасно відображає стан, безперервний процес та здатність підприємства забезпечити свою стабільність при ефективному використанні ресурсів, реалізуючи свої економічні інтереси, маючи можливість протистояти загрозам підтримуючи при цьому фінансову рівновагу та забезпечуючи собі перевагу над конкурентами.

Необхідним є відмітити те, що для забезпечення економічної безпеки підприємства в процесі діяльності важливим є постійний процес її оцінки, але особливістю є те, що для цього не існує єдиного інтегрованого показника, який би відображав всі аспекти, які впливають на стан безпеки підприємства.

Для оцінки необхідним є наявність хоча б трьох компонентів:

— фактичний рівень економічної безпеки (в частині ресурсного забезпечення діяльності підприємства);

— ефективність функціонування;

— наявність потенціалу для подальшого розвитку.

Іншими словами, економічна безпека повинна забезпечити стабільне функціонування і розвиток підприємства, як в поточному періоді, так і перспективному періоді, коли виключена ймовірність нанесення шкоди його

фінансовим, трудовим, матеріальним, інформаційним та іншим ресурсам. Все це буде реалізовуватися через механізм реалізації безпеки, що являє собою взаємопов'язану систему певних заходів, які застосовуються на основі функцій та відповідних принципів.

Система економічної безпеки виконує дві основоположні функції:

1. Запобіжно-профілактичну, що в себе включає заходи направлені на організацію безпеки суб'єкта господарювання та профілактики виникнення непередбачуваних ситуацій:

— розробка та впровадження нормативів з приводу безпеки;

— ретельний підбір працівників підприємства, встановлення постійного контролю за їх діяльністю, розробка заходів щодо підвищення ефективності праці у процесі діяльності шляхом запровадження певних систем стимулювання;

— забезпечення робітників необхідними засобами, але при цьому не застосовуючи відповідний захист інформаційних ресурсів, шляхом становлення обмеженого доступу;

— постійне удосконалення технології виробництва, та внесення до них певних заходів для забезпечення захищеності;

— здійснення заходів для постійного покращення іміджу господарюючого суб'єкта;

— планування, розробка та забезпечення певних дій для подолання негативних дій в процесі діяльності при настанні кризових ситуацій;

— розробка та затвердження заходів, що спрямовані на притягнення до відповідальності за порушення, тощо.

2. Оперативно-інформаційна направлена на те, щоб суб'єкт господарювання здійснюючи свою діяльність мав необхідну для негайного реагування та прийняття управлінського рішення інформацію. Основними з них є:

— організація постійного моніторингу та формування інформаційних ресурсів з приводу діяльності конкуренції;

— взаємодія з правоохоронними органами з приводу захисту своєї власності проти дій різних фізичних/юридичних осіб для їх запобігання та припинення;

— здійснення детального розслідування при встановленні фактів протиправних дій з боку робітників при порушенні встановлених правил роботи чи інших протиправних дій;

— періодичне проведення заходів спрямованих на взаємодію з контрагентами (особливо за якими обліковується заборгованість), щодо відшкодування понесених витрат, тощо.

Для планування, затвердження та виконання поставлених заходів необхідним є спиратися на певні принципи роботи, які будуть регулювати всі етапи процесу забезпечуючи при цьому ефективне функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарювання. До них відносяться:

1. Економічна доцільність та мінімізація збитків. Всі заходи повинні мати позитивний економічний ефект, що передбачає, що понесені витрати повністю будуть виправданими та призведуть до покращення ситуації.

2. Своєчасність. Даний принцип направлений на те, що отримана інформація в даний час є корисною та здатна, у свою чергу, вплинути на прийняття рішень стосовно діяльності суб'єкта господарювання.

3. Комплексність передбачає надання гарантій, щодо забезпечення безпеки як персоналу підприємства так і захист наявних ресурсів, що використовуються для забезпечення діяльності із застосуванням всієї сукупності форм протидії і захисту.

4. Законність. Порядок організації та створення системи безпеки повинно на підприємстві повинно базуватися з урахуванням чинних нормативних актів, тим самим роблячи її дієвою для протистояння загрозам.

5. Безперервність. Механізм дії системи безпеки повинен бути постійним, тому що завжди існують загрози, які можуть у будь-який час завдати шкоди діяльності.

6. Взаємодії та координації. Метою даного принципу є те, що для

забезпечення безпеки діяльності суб'єкта господарювання не вистачить роботи одного чи декількох підрозділів, тому що для забезпечення належного рівня безпеки необхідна злагоджена робота кожного підрозділу для досягнення забезпечення безпеки діяльності.

7. Постійного вдосконалення. Завдяки постійній протидії різного роду загрозам, відбувається постійне вдосконалення механізму системи забезпечення через доповнення існуючих методів новими, прогресивними діями, тим самим її покращуючи.

8. Централізованого управління. Робота системи безпеки спирається на єдині організаційні, методичні та функціональні при самостійному функціонування.

9. Достатність. Результат від застосування тих, чи інших дій спрямованих на знешкодження впливу загроз повинна бути достатньою для протидії їм чи запобіганню.

Загрози діяльності суб'єктам господарювання можна поділити на дві основні групи:

1. Зовнішні. До їх складу необхідно віднести: протиправна діяльність конкурентів, кримінальних структур, конкурентів, фірм/фізичних осіб, що займаються промисловим шпигунством або шахрайством, протиправна діяльність раніше звільнених осіб за певні види порушень, правопорушення з боку корумпованих елементів державних органів, правоохоронних органів, органів контролю, тощо.

2. Внутрішні загрози. Даний вид загроз може виникати у разі пасивності дій самих робітників підприємства, які можуть бути умисні або ненавмисні. Внаслідок цих дій відбуваються наступні наслідки: нанесення економічного збитку суб'єкту господарювання; відтік чи втрата інформації інформаційних ресурсів (відомостей, що є комерційною таємницею); виникнення проблем у взаємовідносинах з потенційними контрагентами тощо.

Загрози економічній безпеці підприємств зазвичай пов'язані з

різнобічними ризиками діяльності. Під поняттям «ризик» зазвичай прийнято розуміти можливість (ймовірність настання) такого результату здійснення обраного способу дії, при якому поставлена мета не буде досягнута. В основі цього можливі чотири розгляди даного поняття:

- ризик розглядається по відношенню до мети; на досягнення якої були направлені дії суб'єктів;
- ризик, як можливість (ймовірність) недосягнення поставленої мети;
- ризик, як можливість недосягнення мети, як наслідок об'єктивно існуючої невизначеності;
- ризик, як наслідок невірних прийнятих управлінських рішень.

Ризик доцільно трактувати, як ймовірність (загрозу) втрати підприємством своїх ресурсів, недоотримання доходів або поява додаткових витрат. Тому важливим є постійно здійснювати моніторинг за для своєчасного виявлення та оперативного реагування на визначені умови, що можуть призвести до негативних наслідків.

1.3. Нормативно-правове регулювання процесу визначення фінансового результату

Важливим для системи управління фінансовими результатами в системі економічної безпеки підприємства є забезпечити законність діяльності та відповідність вимогам чинного законодавства. Для цього створена певна система нормативно-правового забезпечення метою якої є створити єдині умови для всіх суб'єктів господарювання, які провадять свою діяльність незалежно від форми власності чи організаційної форми.

Нормативно-правове забезпечення обліку — це сукупність законодавчих та інших нормативно-правових актів прийнятих державними органами для встановлення єдиних правил ведення господарської діяльності незалежно від форми власності та організаційної форми суб'єктів

господарювання.

Нормативне регулювання здійснюється за допомогою відповідних нормативних актів, які мають певну ієрархію (рис. 1.7.):

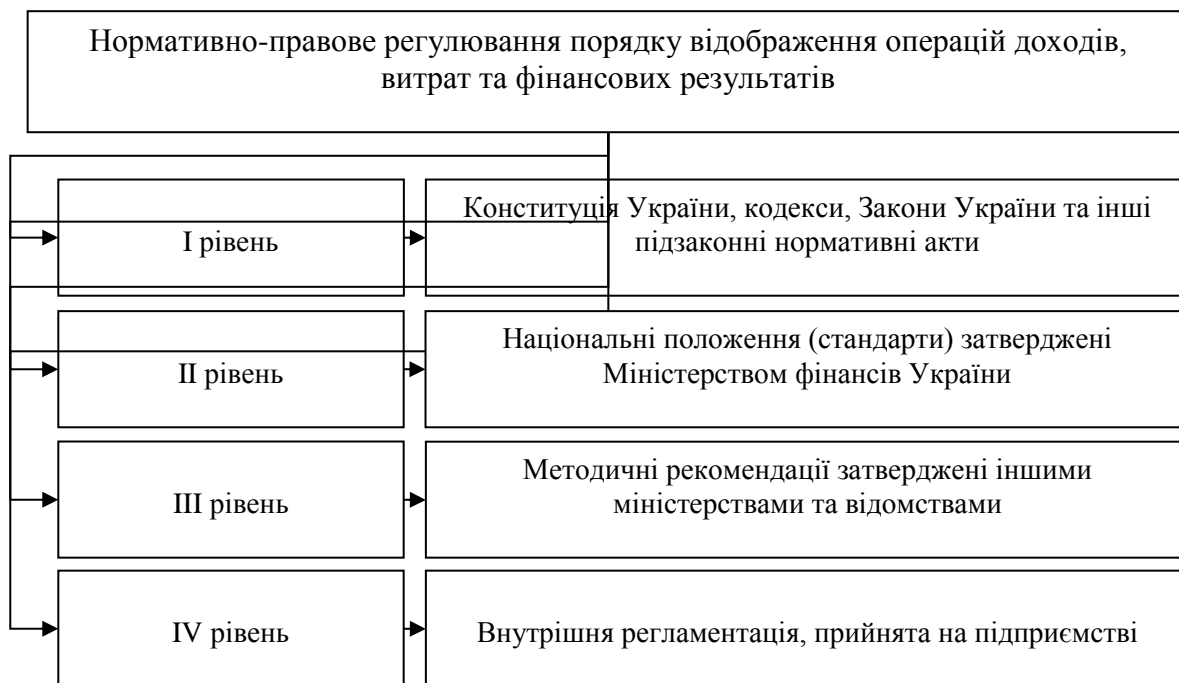

Рис. 1.7. Ієрархія законодавчих та інших нормативно-правових актів, що регулюють операції з доходами, витратами та фінансовими результатами

I рівень. Конституція України, кодекси, Закони України та інші підзаконні нормативні акти. Їх особливістю є те, що вони обов'язкові для виконання всіма суб'єктами господарювання. Дана група нормативного регулювання включає наступні документи:

1. Конституція України є основним документом в законодавчому полі нашої держави та вміщує в собі основні права та свободи, які мають громадяни України, забезпечують певну економічну свободу та надають право на захист своїх економічних інтересів у разі їх порушення. Відповідно до ст.17 Конституції України бачимо, що основною функцією держави є забезпечення економічної безпеки, визначено основні контролюючі органи та їх основні завдання та функції.

2. Податковий кодекс України. Даний нормативний документ є

основним законодавчим актом в якому висвітлено основні положення, що стосуються операцій пов'язаних з податками та зборами. Саме в ньому визначаються системи оподаткування, які підприємство має змогу самостійно обирати, у разі відповідності встановленим критеріям зазначених у даному документі. Встановлено основні елементи оподаткування; наведено об'єкти, які є приводом для нарахування податків; встановлено порядок визначення бази оподаткування, а також наведені окремі випадки, які вимагають коригування та порядок їх здійснення; ставки ті інші елементи; порядок формування податкової звітності та терміни подання до контролюючих органів; терміни сплати податків та зборів; права та обов'язки платників. Важливим для забезпечення системи економічної безпеки підприємства є те, що саме в цьому нормативному акті визначено основні моменти, що стосуються порядку та моменту визнання доходу від операцій; наведено перелік моментів, коли вартість не включається у суму доходів; порядок коригування фінансового результату та інші моменти, які можуть вплинути на величину фінансового результату, що призведе до помилок у визначення бази оподаткування.

3. Господарський кодекс України. Метою даного документу є регулювання питань, які виникають під час організації діяльності, наведено класифікацію суб'єктів підприємництва, вказано основні моменти, що стосуються прав, свобод та відповідальності підприємств, порядок їх організації та основні принципи підприємницької діяльності. В даному нормативному документі поняття фінансового результату відображено у поняттях «прибутку», який ототожнюється в даному кодексі з поняттям «доходу». Містить вимогу, щодо встановлення порядку розподілу прибутку чи збитку в установчих документах суб'єкта господарювання.

4. Цивільний кодекс України. Даний документ не регулює порядок визначення «доходів», «витрат» чи «фінансових результатів», але в ньому окремо виокремлено статтю, яка передбачає розподіл прибутку пропорційно, відповідно до величини частки учасника в спільне майно підприємства.

5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Цей закон є основним нормативно-правовим документом, що регулює порядок організації обліку на підприємстві, наведено основні принципи ведення бухгалтерського обліку та вказано загальні вимоги до складання фінансової звітності, яка в майбутньому використовується аналітиками суб'єкта господарювання з метою здійснення аналізу та формування певних висновків, щодо функціонування підприємства, формування висновків та формування певних дій для покращення стану.

II рівень. Національні положення (стандарти) затверджені Міністерством фінансів України та інші нормативні акти (накази, інструкції та ін.), що приймаються центральними органами спеціальної компетенції (Міністерством фінансів України та іншими відомствами). До складу входять:

1. НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» в якому наведено основні положення, щодо переліку фінансової звітності, основні її елементи, якісні характеристики, якими вона повинна володіти, для того, щоб задовольняти потреби користувачів. Також положення має типові форми бланків фінансової звітності, основним документом для системи економічної безпеки пов'язаною з управлінням фінансовими результатами є форма № 2 «Звіт про фінансові результати»

2. НП(С)БО № 14 «Оренда» регулює порядок відображення у бухгалтерському обліку інформації про оренду. Так як досліджуване підприємство надає та отримує у операційну оренду майнові об'єкти важливим є дотримання вимог даного нормативного акту, в якому визначено порядок відображення операцій з приводу оренди, як у орендаря, так і орендодавця, порядок оформлення документів та розкриття інформації у звітності підприємства.

3. НП(С)БО № 15 «Дохід» направлений на регулювання питань пов'язаних з відображенням операцій з доходом в бухгалтерському обліку. Так як фінансовий результат є наслідком порівняння доходів і витрат, даний

нормативний акт є дуже важливим для суб'єктів господарювання, бо містить усі основні положення, що стосуються порядку визнання доходів, наведено основні терміни, відображено класифікацію доходів та порядок здійснення оцінки.

4. НП(С)БО № 16 «Витрати» метою якого є забезпечення методологічних засад формування інформації з приводу відображення інформації про витрати підприємства. Даний документ містить вимоги до визнання та склад витрат; класифікацію яка є дуже важливою для підприємств, тому що даний розподіл впливає на кінцевий результат діяльності; наведено перелік витрат, які відносяться до складу загальногосподарських та відображено порядок їх розподілу.

5. НП(С)БО № 17 «Податок на прибуток» направлений на узагальнення інформації про доходи і витрати, активи та пасиви підприємства, а також порядок їх визнання та оцінки, з переліком винятків, а також порядок відображення у фінансовій звітності.

6. НП(С)БО № 31 «Фінансові витрати» направлено на регулювання операцій пов'язаних з фінансовими витратами. Містить основні відомості про порядок визначення витрат, порядок та умови капіталізації з певними прикладами для полегшення розуміння., порядок розкриття даних витрат у фінансовій звітності.

III рівень. Методичні рекомендації до бухгалтерського обліку, що приймаються відповідними міністерствами та відповідно до галузевого спрямування суб'єкту господарювання використовуються при здійсненні фінансово-господарської діяльності. Наприклад: Про затвердження типових форм первинного обліку, затверджений наказом Міністерства статистики України № 352, від 29.12.1995; План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Методичні рекомендації з ведення бухгалтерського обліку, що розробляються і затверджуються з врахуванням особливостей та потреб певних видів діяльності (Інструкція про застосування Плану рахунків

бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; «Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості» № 373; «Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств» № 132; «Про затвердження Методичних рекомендацій по перевірці витрат на відрядження» № 372) тощо.

IV. Внутрішня регламентація. До них відносяться всі установчі документи пов'язані з порядком організації служби економічної безпеки підприємства, що є наслідком шляхом прийняття стратегічного рішення керівництва суб'єкта господарювання. Так як основним джерелом інформації для управління фінансовими результатами концентрується в бухгалтерській службі, необхідним є зазначити, що в цьому разі важливими є такі документи, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку на підприємстві (Наказ «Про облікову політику підприємства», робочий план рахунків). У Наказі про облікову політику підприємство зазначає всі суттєві аспекти пов'язані з самостійним виробом підприємства у тих питаннях, які відповідно до чинного законодавства затверджуються суб'єктами господарювання самостійно з фіксацією у відповідних документах. Для раціональної організації обліку на підприємстві важливим є встановлення наступних елементів:

- встановлення порядку ведення бухгалтерського обліку на підприємстві;
- встановлено поріг істотності при складанні фінансової звітності;
- встановлено нижню граничну вартісну величину об'єктів основних засобів;
- затвердження вибору методу амортизації необоротних активів;
- порядок здійснення переоцінки активів;
- принципи визначення ліквідаційної вартості;
- робочий план рахунків, який підприємство формує на основі

затверджених синтетичних та аналітичних рахунках у відповідності до виробничих потреб для забезпечення повного і раціонального відображення операцій інформації пов'язаних з основними засобами;

- застосування/ не застосування 8 класу рахунків;
- встановлення методу списання запасів на підприємстві;
- класифікаційні ознаки за якими розподіляються об'єкти основних засобів;
- встановлення переліку постійних та змінних загальновиробничих витрат;
- кількісні критерії та якісні ознаки істотності інформації про господарські операції, події і статті фінансової звітності.

Відповідно до наведеної ієрархії регулювання обліку основних засобів можна побачити, що на кожному рівні достатньо багато правових актів, які в свою чергу допомагають суб'єктам господарювання здійснити правильну побудову функціонування бухгалтерської служби, визначають порядок реєстрації певних моментів, які підлягають вибору відповідно до певних положень (стандартів) самим підприємством

Висновки до першого розділу

1. Діяльність підприємства направлена на отримання фінансового результату, який є відображенням роботи суб'єкта господарювання протягом звітного періоду. Багато вчених та науковців приділило свою увагу вивченню даного поняття та висловило свої пропозиції, щодо тлумачення даного поняття, отже «фінансовий результат» — це підсумковий вартісний вираз господарської діяльності підприємства, що визначається шляхом зіставлення доходів та витрат та відображає зміну власного капіталу підприємства за звітний період та виражений у прибутках (або збитках). Порядок їх обліку та використання регулюється великою кількістю законодавчих та інших

нормативно-правових актів, тому що для правильного його визначення необхідно враховувати велику кількість факторів, що впливають на його величину. Умовно нормативно-правове забезпечення можна поділити на чотири рівні в залежності від ієрархії нормативних документів.

2. Основними складовими для визначення фінансового результату є доходи та витрати підприємства. Необхідним для обліку доходів є правильність розрахунку їх величини, критерії визнання, момент відображення на рахунках обліку, порядок вирахування всіх обов'язкових податків та зборів та порядок списання на фінансовий результат підприємства в кінці звітного періоду.

3. Для регулювання відображення витрат існує однойменний НП(С)БО № 16 «Витрати», який містить всю необхідну інформацію про порядок відображення на рахунках обліку. Окрім цього, важливим моментом є приділити увагу їх класифікації, бо від цього значно залежить кінцевий результат діяльності підприємства, тому що багато витрат мають специфіку відповідно до галузевого спрямування діяльності суб'єкта господарювання. Також підприємство при відображенні має право використовувати транзитні 8 клас рахунків для накопичення інформації про витрати відповідно до елементів витрат, але на даному підприємстві він не використовується.

4. При порівнянні доходів та витрат ми отримуємо фінансовий результат у вигляді прибутку чи збитку від діяльності. Бажаним є отримання прибутку та постійне його збільшення. Він за своєю природою має багато аспектів для характеристики, тому що одночасно виступає, як: основна мета діяльності підприємства; виступає джерелом самофінансування; відображає результат діяльності підприємства; є винагородою за взятий ризик; є головним критерієм ефективності діяльності підприємства; виступає «захисним щитом» від небезпеки банкрутства; є частиною отриманого доходу; виступає відображенням рівня конкурентоспроможності. Як важливий елемент він має свої класифікаційні ознаки та виконує завдання через притаманні йому функції. Тому важливим є забезпечення підтримання

його отримання та максимізації в залежності від умов. Існують певні фактори, які впливають на його величину, їх прийнято ділити на зовнішні (на які ми не можемо вплинути, а лише враховувати при прийнятті рішень) та внутрішні (на які маємо вплив). Для зменшення впливу дій факторів необхідно забезпечити економічну безпеку суб'єкта господарювання. «Економічна безпека» не має єдиного підходу до визначення, бо вона одночасно відображає стан, безперервний процес та здатність підприємства забезпечити свою стабільність при ефективному використанні ресурсів, реалізуючи свої економічні інтереси, маючи можливість протистояти загрозам та ризикам підтримуючи при цьому фінансову рівновагу та забезпечуючи собі перевагу над конкурентами. Вона має свої взаємопов'язані елементи та виконує важливі для забезпечення захисту підприємства функції.

РОЗДІЛ 2. СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

2.1. Фінансово-економічна характеристика АВ ТОВ «Агроцентр К»

Аграрно-виробниче товариство з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К» — товариство, що має статутний фонд, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами. Засновниками виступають Карпенко Михайло Вікторович (керівник), Карпенко Олександр Вікторович, головою є Карпенко Віктор Михайлович. Головний офіс підприємства розташовується у місті Дніпрі, Соборний район, вулиця Мільмана, будинок 110А, 49106. Основні виробничі потужності розташовані у Дніпропетровській області у П'ятихатському районі.

Дане підприємство займається сільськогосподарською діяльністю, яка включає в себе операції пов'язані з вирощуванням, переробкою та постачанням вироблених (наданих) ним сільськогосподарських товарів (послуг) на власних та/або орендованих основних фондах, а також на давальницьких умовах. До цього складу входять наступні основні види діяльності:

— рослинництва – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (основний); інших однорічних і дворічних культур; післяурожайну діяльність; оброблення насіння для відтворення; виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості; виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах;

— тваринництва – розведення овець і кіз; розведення свиней; розведення свійської птиці; виробництво м'яса; виробництво м'яса свійської птиці.

Важливим для підприємства здійснювати постійний аналіз господарської діяльності. Для цього використовуються показники наведені у

фінансовій, податковій та статистичній звітності. До основних напрямів аналізу можна віднести:

1. Оцінка майна підприємства. На основі даних форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» було здійснено розрахунки на основі статей звітності (Додаток Б) за отриманими даними можемо побачити, що вартість майна щороку зростає різними темпами. Це спричинено як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками, що призводить до того, що найбільше зростання відбувається у 2018 році у розмірі 115 млн. грн. Для більш детального аналізу необхідним є розглянути детально складові майна.

На основі отриманих результатів бачимо, що щороку вартість активів збільшується, але якщо детально розглянути їх питому вагу у складі бачимо, що необоротні активи постійно збільшують свою частку у майні підприємства, тим самим призводячи до зменшення частки оборотних активів.

У складі необоротних активів постійне збільшення стосується основних засобів, які збільшуються циклічними темпами. Це відбувається через те, що підприємство здійснювало заходи, щодо ліквідації застарілих об'єктів та поступова заміна новими. Стаття довгострокових біологічних активів мала зменшення у 2017 році, але в наступних мала тенденції до збільшення.

Щодо аналізу оборотних активів можемо побачити, що щороку вартість їх зростає, але питома вага, навпаки, має тенденцію до зменшення. При аналізі складових оборотних активів бачимо, що поточна дебіторська заборгованість зростала до 2019 року, але вже у 2020 році зменшилась на 12 млн. грн., це є наслідком того, що підприємство застосовує заходи, щодо попередження виникнення заборгованості. Обов'язково проводить звірку з дебіторами перед складанням фінансової звітності, а з тими у яких обліковується прострочена заборгованість акти звірки формуються щокварталу. При тривалому непогашенні свої зобов'язань та порушенню договірних відносин з боку покупців та замовників та інших дебіторів

підприємство складає претензії та у судовому порядку здійснює стягнення з боржників. Зменшення торкнулося також грошей та їх еквівалентів показники у 2018 та 2019 роках, але в 2020 році збільшився і становить 167 тис. грн..

У складі пасивів балансу при розгляді власного капіталу підприємства важливим є зазначити, що дана стаття змінюється лише за рахунок отриманого нерозподіленого прибутку, величина якого щороку збільшується, але питома вага якого постійно знижується.

Досліджуючи зобов'язання підприємства, бачимо, що вартість довгострокової заборгованості, яка втілює в себе довгострокові кредити банків щороку зростає до 2018 року, у подальшому сума дещо зменшується. Це є наслідком того, що підприємство залучаючи довгострокові кредити банків використовувало їх на поновлення технічної бази, тим самим забезпечуючи оновлення об'єктів основних засобів.

Сума поточних зобов'язань поступово зростає, тим самим, призводячи до збільшення питомої ваги заборгованості підприємства у складі пасивів балансу.

Наступним важливим для фінансово-господарської характеристики підприємства є оцінка руху та стану його основних засобів, які втілюють у собі основну складову матеріального забезпечення діяльності підприємства. Відповідно до даних наведених у додатку В можемо побачити, що вартість основних засобів постійно зростає, це є наслідком того, що підприємство постійно здійснює поповнення технічної бази підприємства. Це має своє відображення у коефіцієнтах оновлення, який зростає до 2018 року, але вже у наступному році даний показник зменшився більш ніж у половину та продовжує далі знижуватися. Коефіцієнт вибуття має відносно малі значення, наближенні до 0, окрім 2017 року, значення якого дорівнює 0,69, бо вартість вибулих основних засобів становить 793 тис. грн..

При характеристиці показників функціонального стану важливим є відмітити те, що найбільше значення коефіцієнту зносу було отримано на

початку 2017 року та становило 23,07, у наступних роках в період до 2020 р. даний показник зменшувався.

Важливим для роботи будь-якого підприємства є аналіз фінансових результатів. Дані для розрахунків були взяті дані фінансової звітності форми №2 «Звіт про фінансові результати» за останні п'ять років роботи підприємства. За отриманими даними ми можемо побачити, що чистий дохід зростає до 2018 року, та максимальне значення становить 374 млн. грн.. У наступних роках відбувається поступове зменшення (Додаток Д). Для наочності відобразимо динаміку зміни доходу протягом досліджуваного періоду (рис.2.1.).

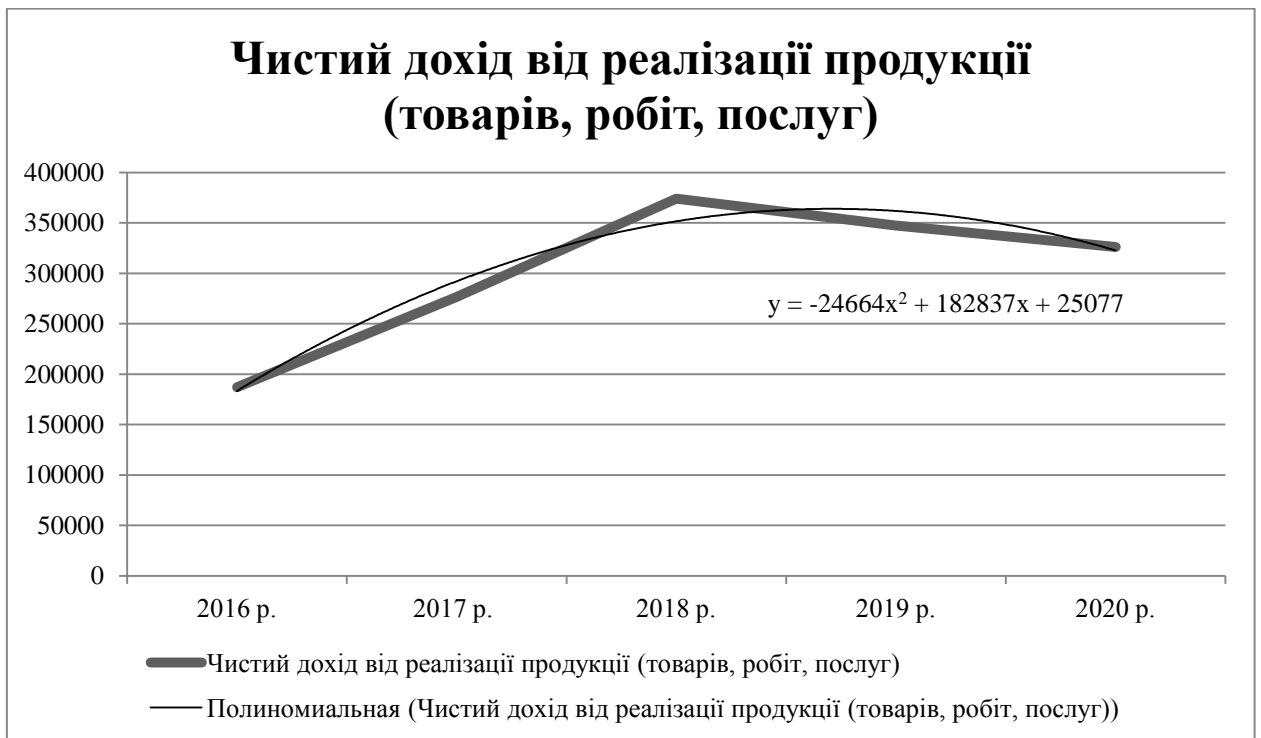

Рис. 2.1. Динаміка зміни чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) протягом 2016-2020 років

Для відображення зміни чистого доходу протягом досліджуваного періоду доречним буде побудувати лінію тренду та отримати рівняння

Це означає, що в році, який передує початку досліджень, дохід від реалізації складав 25077 тис. грн., початкова швидкість збільшення доходу

182837 тис. грн., а прискорення зміни щорічних приростів – -24664 тис. грн.. Дану функцію ми можемо використати для прогнозного визначення майбутнього розміру чистого доходу. Але окрім, отриманого доходу важливим показником, який впливає на валовий прибуток є собівартість, яка протягом років мала тенденцію до збільшення. Що вплинуло на отриманий валовий прибуток.

Для визначення фінансового результату від операційної діяльності необхідним є також розглянути:

— інші операційні доходи, величина яких стрілко зменшувалась до 2018 року та становила 973 тис. грн., але у наступних роках їх величина почала дещо збільшуватися. До складу цих доходів входять: виплати від операційної оренди, які протягом досліджуваного періоду не мали суттєвих змін; отримані штрафи, пені, неустойки, які були отримані за порушення господарських договорів, які визнані боржником або щодо яких одержано рішення суду, щодо їх стягнення, а також про відшкодування суми отриманих збитків.

— адміністративні витрати – величина даної статті має тенденцію до щорічного збільшення. Причинами зростання є амортизація необоротних активів, які використовуються в адміністративних цілях. Також на збільшення вплинуло підвищення заробітної плати деяким категоріям працівників головного офісу.

— витрати на збут в основному включають в себе заробітну плату робітників відділу маркетингу, витрати на рекламні заходи та транспортування продукції покупцям. Зменшення відбувалося у 2017 та 2020 роках на 468 тис. грн. та 3,4 млн. грн. відповідно. В інших роках відбувалось лише зростання майже на однакову суму.

— інші операційні витрати максимальна величина яких була відображена у 2016 році, у наступних періодах витрати значно скоротилися, тим самим у 2020 році вони становлять лише 16,75% від показника базисного року.

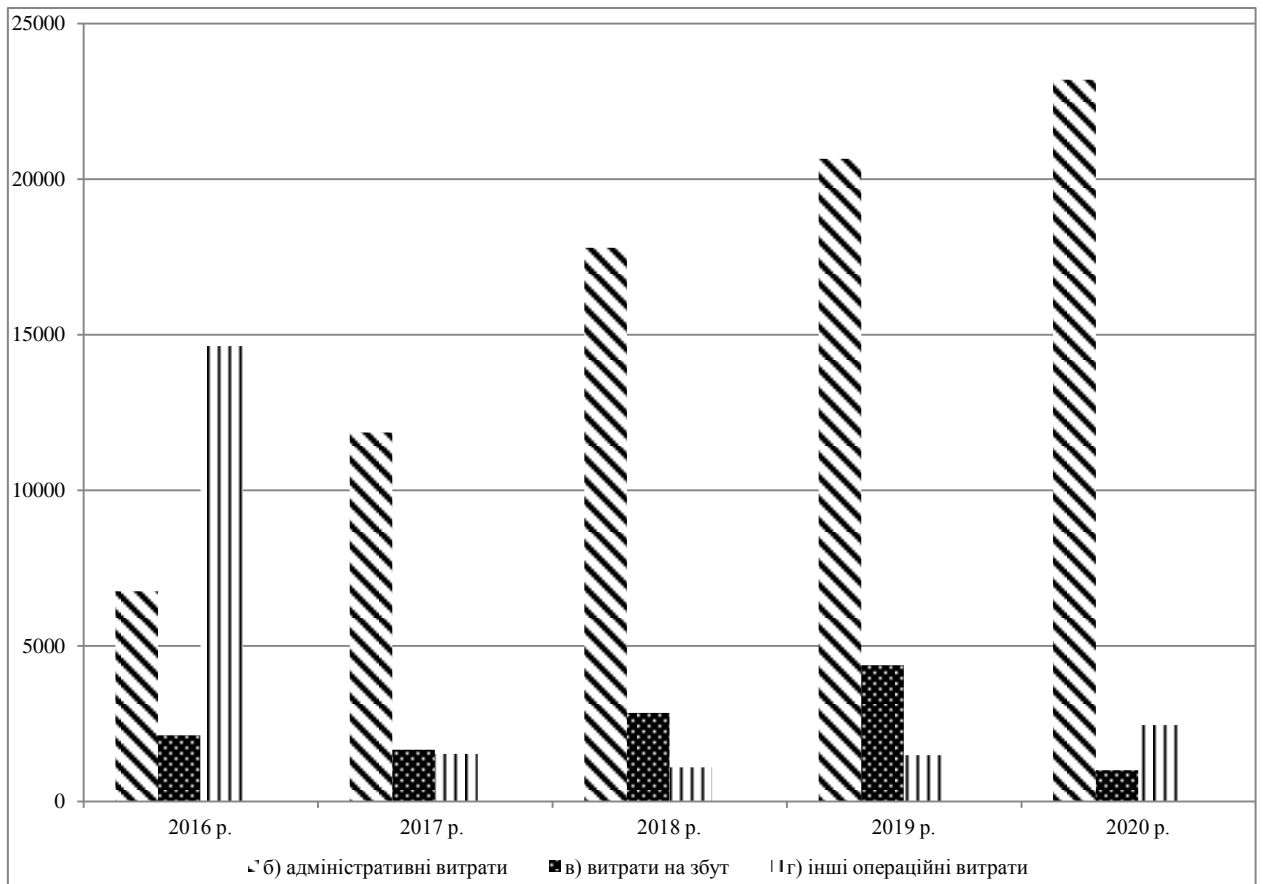

Рис. 2.2. Операційні витрати підприємства протягом 2016-2020 років

Окрім операційної діяльності на підприємстві також активно ведеться фінансова, в основу якої покладено отримання та погашення кредитів та позик фінансовими установами та іншими суб'єктами господарювання. Розміри доходів досягають максимального значення у 2018 році у розмірі 126 тис. грн. В останньому звітному році показник мав нульове значення. Щодо фінансових витрат, їх величина значно перевищує доходи. Найменше значення було отримано у 2017 році, після цього показники лише зростають. Це є наслідком того, що підприємство все більше залучає кошти для підтримання діяльності та забезпечення передумов для сталого розвитку підприємства у майбутньому.

В наслідок діяльності підприємства протягом досліджуваного періоду важливим є кінцевий результат, тобто чистий прибуток (збиток). На АВ ТОВ «Агроцентр К» величина чистого прибутку щороку змінювалась циклічним темпами. У 2017 році в порівнянні з минулим періодом відбулося зниження

майже на 8 млн. грн., але вже в наступному році, підприємство отримало максимальний результат (серед досліджуваного періоду часу) від своєї діяльності збільшивши свою попередню величину прибутку в 4 рази. У наступних роках фінансовий результат лише знижувався, доки в 2020 році підприємство не отримало збиток у розмірі майже в 13 млн. грн. (рис. 2.3.).

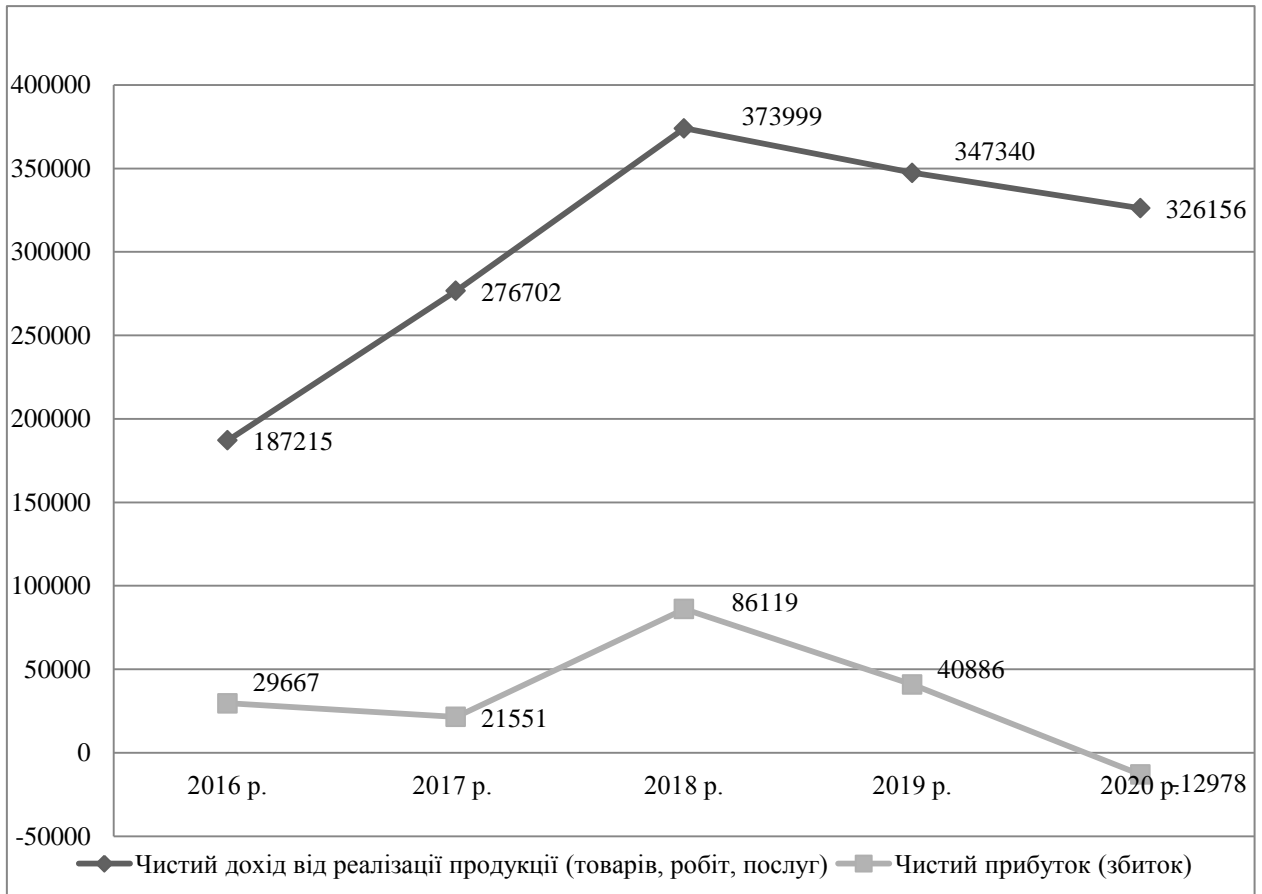

Рис. 2.3. Відображення чистого доходу від реалізації та чистого прибутку діяльності протягом 2016-2020 років.

Наступним важливим етапом характеристики фінансової діяльності підприємства є оцінка фінансової стійкості підприємства (Додаток Е). Для початку доцільно розглянути показники структури капіталу. Коефіцієнт автономії, який показує відношення власного капіталу до залученого та величина якого щороку знижується тим, самим призводячи до одночасного зростання коефіцієнту концентрації залученого капіталу. Це є наслідком того, що підприємство все більше залучає кредити банків з метою використання у своїй діяльності. Це відображається також у результатах

коефіцієнта фінансового ризику, величина якого в останньому звітному періоді становить 0,48, що є удвічі більшим ніж у 2016 році.

Розгляду також підлягають показники, що характеризують стан оборотних активів. Коефіцієнт маневреності власного капіталу 2017 році мав значення 0,61, але вже в наступних роках значення даного показника лише знижувалися, але це не є позитивною тенденцією, бо для цього показника бажаним є зростання. Для поліпшення необхідно працювати в напрямку збільшення частки власних ресурсів, що дозволить в майбутньому збільшити суму власних оборотних коштів.

Щодо коефіцієнтів забезпеченості оборотних коштів та запасів, то вони збільшувалися до 2017 року, в наступних мали тенденції до зниження, але ще знаходячись в допустимому проміжку.

Важливим для наступного етапу характеристики фінансово-господарської діяльності є оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів. Для цього ми розподілили активи та пасиви на чотири групи відповідно у межах кожної групи. При аналізі можна побачити, що групи активів постійно зростали, окрім величини високоліквідних активів, яка щороку значно скорочувалась. Якщо порівнювати активи та пасиви відповідно до визначених у (Додатку Ж), то бачимо, що не забезпечують покриття зобов'язань високоліквідні та важко ліквідні активи, але при цьому інші мають у своєму складі наявні резерви для покриття заборгованостей.

Група високоліквідних активів включає у себе грошові кошти в касі та на рахунках в банку. Їх значне зменшення призвело до того, що коефіцієнт абсолютної ліквідності знаходиться набагато нижче нормативного значення та становить 0,0014 у 2020 році. Не можна робити висновки на основі лише цього показника, бо дані для розрахунків взяті на кінець року, отже ми не можемо точно визначити скільки в який період готівкових коштів мало підприємство. Але при цьому не можна вважати підприємство не ліквідним, бо необхідно дослідити динаміку запасу готової продукції, величина яких

дозволяє зробити припущення, що при їх реалізації та отриманні грошових коштів дозволить одразу збільшити даний показник.

Інші коефіцієнти ліквідності, а саме проміжної та загальної, значно перевищують нормативні значення, але в 2020 році занадто близько наближаються до граничних показників. Це все є наслідком змін, які відбулися у складі оборотних активів підприємства протягом періоду дослідження.

При завершенні здійснення фінансово-господарської характеристики АВ ТОВ «Агроцентр К» на основі окремих показників важливих ділянок аналізу, а саме: ліквідності, ділової активності фінансової незалежності, рентабельності, ми можемо скласти певну таблицю з даними (Додаток 3), що дасть нам змогу здійснити комплексну (рейтингову) оцінку фінансового стану господарюючого суб'єкту за результатами якого ми бачимо, що з 2016 по 2018 роки інтегрований показник збільшується, тим самим закріплюючись на високих позиціях, потім здійснюється поступове зниження, через різке зниження показників рентабельності підприємства, що ж наслідком отримання негативного фінансового результату у 2020 році, тим самим призводячи до того, що рейтинг становиться «Б».

Здійснюючи аналіз діяльності підприємства на основі отриманих результатів можемо зазначити, що найбільш результативним є 2018 рік, при якому майже всі показники відповідали найкращим значенням за останні п'ять років діяльності.

2.2. Характеристика організації роботи служби економічної безпеки підприємства

Система управління фінансово-економічною безпекою підприємства є складним механізмом, метою якого є забезпечення стабільного і ефективного функціонування суб'єкта господарювання використання наявного

потенціалу та стати основою для подальшого розвитку підприємства у майбутньому. Звідси ми можемо виділити наступні завдання фінансово-економічної безпеки підприємства:

- створення умов для забезпечення високо рівня фінансової стійкості підприємства як у теперішньому часі так і з розрахунком на майбутні періоди;

- забезпечення ефективності управління господарюючим суб'єктом;

- організація стабільної кадрової політики, що стане передумовою для ефективного використання трудових ресурсів з максимальною ефективністю, шляхом ретельного підбору кадрів відповідно до професійних навичок;

- забезпечення належної підготовки кадрів та постійне удосконалення їх професійних навичок протягом робочої діяльності;

- забезпечення технологічної незалежності підприємства, через наявність у підприємства значної частки передової техніки і технології, що формує технологічний спосіб виробництва на автоматизованій праці та стане однією з передумов для досягнення високого рівня конкурентоспроможності технічного потенціалу підприємства;

- забезпечити інформаційної безпеки діяльності, вжити певних заходів для захисту комерційної таємниці, тощо.

В сучасних умовах господарювання за якими майже щодня виникають нові загрози, які можуть певним чином вплинути діяльність підприємства, тому важливим для підприємства сформуванню певний певну службу, окремо виділений підрозділ, діяльність якого буде спрямована на формування заходів, щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки, шляхом протидії чи нейтралізації можливих загроз, які будуть супроводжувати підприємство протягом всієї господарської діяльності. Порядок створення та організації та системи економічної безпеки знаходиться безпосередньо в компетенції власників підприємства або уповноваженого органу (посадової

особи).

Окремо виділеної системи економічної безпеки аграрно-виробниче товариство з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К» немає, обов'язки покладено на бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером, яка створена відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та окремо виділену штатну одиницю — фінансового директора.

Бухгалтерія виступає самостійним структурним підрозділом основною метою якого виступає здійснення порядку реєстрації всіх господарських операцій на підприємстві, відображення їх на рахунках бухгалтерського обліку відповідно до чинних законодавчих та інших нормативних вимог тим самим формуючи інформаційний масив даних, які відповідають якісним вимогам та в подальшому використовується зовнішніми та внутрішніми користувачами для аналізу, контролю, інтерпретації з метою формування висновків та прийняття рішень.

Форма організації облікового апарату є централізованою, тобто коли первинна інформація про господарські операції формується на відповідних виробничих підрозділах, але її перевіркою, обробкою та здійснення відображення на рахунках обліку та подальшому складанні зведених документів та реєстрів займається саме центральна бухгалтерія. Організація відповідає лінійній організації апарату бухгалтерії. При цій побудові працівники бухгалтерії (кожен з яких відповідає за певну ділянку обліку) прямо підпорядковуються головному бухгалтеру та існує чітка система взаємозв'язків. Форма обліку — автоматизована.

Для формування раціональної системи важливим є також визначення оптимальної кількості працівників. Формули для розрахунку встановлені на законодавчому рівні та затвердженні у відповідних нормативних актах, та використовуються на суб'єктах господарювання для контролю за кількістю працівників задіяних у веденні бухгалтерського обліку. Основною формулою для розрахунку є:

$$I = \frac{D_c}{O} * E * E_{\text{e.i.c.}} \quad (2.1.)$$

де:

H – нормативна чисельність працівників, чол.;

T_3 – загальна трудомісткість типового складу робіт, приблизно 7695;

Φ – річний фонд робочого часу одного працівника, 2000 годин;

K – коефіцієнт, що враховує заплановані невиходи працівників (відпустки, хвороби тощо), прийнятне число 1,15;

$K_{\text{к.л.з.}}$ – коефіцієнт, що враховує питому вагу робіт з бухгалтерського обліку та звітності, яка виконується на ПЕОМ. На АВ ТОВ «Агроцент К» 72%, тобто для розрахунку використаємо значення коефіцієнту 1,2.

$$I = \frac{7695}{2000} * 1,15 * 1,2 = 5,03 \quad (2.2.)$$

На основі проведених розрахунків бачимо, що нормативним є 5 працівників бухгалтерії, що повністю відповідає дійсності.

Діяльність кожного співробітника регулюється затвердженою на самому підприємстві посадовою інструкцією, який є документом, метою якого є затвердження організаційно-правового становища працівника в даному підрозділі, наводяться його основні завдання, права та обов'язки визначаються границі його відповідальності, встановлюються вимоги до знань та кваліфікації, які необхідні для забезпечення ефективного виконання робіт.

На основі проведеного анкетування працівників бухгалтерії результати якого відображенні у Таблиці 2.1. можна побачити, що троє з п'яти бухгалтерів мають фахову освіту за спеціальність «Облік і аудит», інші працівник закінчили вищий навчальний заклад за спеціальністю «Економіка підприємства». Середній вік працівників становить 35,2 роки. Головний бухгалтер працює з часу заснування підприємства і на сьогоднішній день. Інші працівники мають щонайменше 4 року стажу на даному підприємстві та більше.

Таблиця 2.1.

Якісні характеристики працівників обліково-контрольної служби

Посада	Наявність у працівника вищої освіти	Спеціальність	Рік закінчення ВНЗ	Вік працівника	Підвищення кваліфікації	Стаж роботи на даному підприємстві	Література, якою користується
Фінансовий директор	Повна вища освіта	«Економіка підприємства»	2002	39	Раз на рік	17	Журнали та Інтернет - ресурси
Головний бухгалтер	Повна вища освіта	«Облік і аудит»	2000	42	Раз на рік	20	Журнали та Інтернет - ресурси, сайти для бухгалтерів
Бухгалтер	Повна вища освіта	«Облік і аудит»	2011	38	—	9	Журнали та Інтернет - ресурси, сайти для бухгалтерів
Бухгалтер	Повна вища освіта	«Облік і аудит»	2019	27	Раз на два роки	4	Журнали та Інтернет - ресурси, сайти для бухгалтерів
Бухгалтер	Повна вища освіта	«Економіка підприємства»	2006	37	Раз в пів року	5	Журнали та Інтернет - ресурси, сайти для бухгалтерів
Бухгалтер	Повна вища освіта	«Економіка підприємства»	2011	32	—	5	Журнали та Інтернет - ресурси, сайти для бухгалтерів

Для забезпечення високого рівня діяльності необхідним є постійне підтримання професійних знань робітників. Підприємство приділяє увагу щодо постійного поновлення знань своїх робітників для цього вони в різній періодичності відправляють бухгалтерів та фінансового директора на курси з підвищення кваліфікації для удосконалення професійних навичок набуття

нових знань, розширення своєї усвідомленості про нові зміни у складі чинного законодавства, зміни на дійсному ринку, визначення майбутніх загроз, які найближчим часом можуть вплинути на діяльність підприємства.

Виконуючи свою роботу фінансовий директор та працівники бухгалтерії підприємства постійно користуються різними джерелами інформації. Через постійну зміну та доповнення законодавчих актів, зміни процедури реєстрації операцій, прийняття нових документів та інших суттєвих змін необхідним є постійний контроль за ними для можливості своєчасного виявлення нових вимог, розробки алгоритму дій, внесення змін у роботу відділів для забезпечення фінансової безпеки підприємства. Найбільшого використання працівниками служби дістають саме Інтернет – ресурси, з сайтами, які: містять чинні нормативні акти; сайти державних органів; сайти для бухгалтерів; моніторинг даних підприємств конкурентів; статистичні дані.

Основними складовими елементами системи економічної безпеки є об'єкти та суб'єкти економічної безпеки, механізм забезпечення, а також практичні дії щодо забезпечення безпеки на підприємстві. Ціллю є своєчасне виявлення та запобігання як зовнішнім так і внутрішнім небезпекам та загрозам діяльності підприємства.

Об'єктом економічної безпеки виступає все те, на що спрямовані зусилля щодо забезпечення економічної безпеки підприємств. До них можна віднести:

— види діяльності, які здійснюються на підприємстві (виробнича, комерційна, надання послуг надання послуг, управління, постачання, планування тощо);

— майно та ресурси підприємства;

— працівники підприємства, його керівники, акціонери, власники, структурні підрозділи, служби, партнери, співробітники, що володіють інформацією, яка є комерційною таємницею та ін.

Суб'єктами економічної безпеки є ті особи, підрозділи, служби, органи,

що безпосередньо займаються забезпеченням економічної безпеки підприємства.

Важливим є те, що поняття забезпечення безпеки охоплює різні складові діяльності підприємства. Виходячи з об'єктів та суб'єктів економічної безпеки підприємства, можна виділити наступні складові: фінансова, інформаційна, інтелектуальна, кадрова, техніко-технологічна, політико-правова, екологічна, силова. Розглянемо детально кожну з них.

1. Фінансова складова є основною при здійсненні характеристики системи економічної безпеки підприємства. Особливістю даної складової є те, що вона характеризує за допомогою окремих показників ефективність використання підприємством ресурсів.

— $\pm E_c$ – надлишок (+) чи брак (-) власних оборотних коштів (E_c), необхідних для формування запасів і покриття витрат (Z), пов'язаних з господарською діяльністю підприємства.

$$E_c = BK - A1 = 324828 - 205427 = 119401$$

$$\pm E_c = E_c - Z = 119401 - 145513 - 25064 = -51176$$

Отриманий результат свідчить про нестачу власних оборотних коштів необхідних для формування запасів підприємства і покриття витрат.

— $\pm E_T$ – надлишок чи брак власних оборотних коштів, а також середньострокових і довгострокових кредитів і позик (K):

$$\pm E_T = (E_c + K) - Z = 119401 + 36930 - 170577 = -14246$$

Отриманий результат свідчить про нестачу власних оборотних коштів та суми довгострокових зобов'язань необхідних для формування запасів підприємства і покриття витрат.

— $\pm E_H$ – надлишок чи брак власних оборотних коштів, а також короткострокових, середньострокових і довгострокових кредитів і позик (K_T):

$$\pm E_H = (E_c + K_T + K) - Z = 119401 + 36930 + 118362 - 170577 = 104116$$

На основі отриманого результату бачимо, що для забезпечення запасів та поточних біологічних активів підприємству необхідно вдаватися до використання власного оборотного капіталу довгострокових та

короткострокових зобов'язань. Отже рівень безпеки критичний 2.

2. Інтелектуальна складова

Дана складова дозволяє за допомогою певних коефіцієнтів оцінити рівень інтелектуального потенціалу, що втілює у собі, як окремо права інтелектуальної власності так і їх використання з метою поповнення знань та збільшення професійного рівня працівників суб'єкта господарювання. Визначення стану інтелектуальної складової визначається за допомогою наступних коефіцієнтів (Таблиця 2.2.):

Таблиця 2.2.

Коефіцієнти визначення рівня безпеки інтелектуальної складової

№	Коефіцієнт	Розрахунок	Рівень
1.	Коефіцієнт кваліфікації працівників ($K_{кв}$)	$379/481=0,79$	4
2.	Інтелектуальноозброєність	$0/481=0$	1
3.	Норма доходності співробітників підприємства від використання інтелектуальної власності	$(326156*15\%)/481=95$	2

На основі отриманих коефіцієнтів за використання спеціальних вагових коефіцієнтів визначимо рівень інтелектуальної безпеки:
 $K_{кв} * 0,5 + K_{іо} * 0,25 + K_{д} * 0,25 = 4 * 0,5 + 1 * 0,25 + 2 * 0,25 = 2,75$.

Рівень безпеки є задовільним.

3. Кадрова складова

Дана складова системи безпеки підприємства направлена на дослідження рівня кадрового забезпечення підприємства, рівня оновлення його працівників, визначення особливості вікових груп, які працюють на підприємстві, а також їх забезпечення ресурсами (Таблиця 2.3.).

Передбачає рівень можливого запобігання негативним впливам на економічну безпеку підприємства шляхом забезпечення підприємства кадрами.

Таблиця 2.3.

Розрахунок показників кадрової безпеки

№	Коефіцієнт	Розрахунок	Рівень
1.	Коефіцієнт плинності кадрів	23/481	3
2.	Коефіцієнт фізичного старіння	122/481=0,25	4
3.	Фондоозброєність працівників	182478/481=379,4	4
4.	Фондоозброєність працівників невиробничими фондами	40528/481= 84,26	3

Отримані рівні кадрової безпеки за окремими показниками необхідно перевести за допомогою певних коефіцієнтів, та у кінцевому результаті маємо рівень безпеки 3,55, що є досить високим показником.

Спираючись на отримані дані ми можемо побачити, що рівень кадрової безпеки знаходиться на високому рівні, але для покращення цієї складової безпеки бажано зменшити плинність кадрів на підприємстві.

4. Техніко-технологічна

Дана складова сприяє досягненню ступеню відповідності застосовуваних на підприємстві технологій найкращим світовим зразкам, за умов оптимізації витрат ресурсів, розвитку технологічного потенціалу підприємства. Техніко-технологічна складова передбачає: аналіз ринку технологій стосовно певного підприємства; аналіз ринку технологій стосовно виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг; аналіз ринку технологій стосовно управління, виконання відповідних функцій тощо. На основі певних складових, кінцевий рівень безпеки з урахуванням вагових коефіцієнтів складає 2,3 – незадовільний.

5. Політико-правова складова

Політико-правова підсистема гарантує всебічне правове забезпечення діяльності підприємства, дотримання чинного законодавства, юридичну підтримку прийняття господарських рішень.

Правова складова передбачає формування організаційно-правового

механізму здійснення обліково-аналітичної діяльності в системі економічної безпеки, який включає:

— чинне законодавство, що регламентує здійснення господарської діяльності та підприємницької діяльності, порядок збору та отримання інформації, ведення бухгалтерського обліку, забезпечення безпеки;

— постанови, які стосуються визначення порядку отримання інформації та надання інформації, порядок її віднесення до комерційної таємниці тощо;

— статут підприємства та інші нормативні документи, які застосовуються для безперешкодного здійснення діяльності та забезпечення безпеки суб'єкта господарювання.

Для оцінки рівня безпеки використовуються наступні значення питомої ваги судових і арбітражних справ у загальній сумі господарських договорів, частка виграних судів у загальній кількості справ, питому вагу одержаних та сплачених штрафних санкцій у загальній сумі зобов'язань, частку витрат на юридичне забезпечення. За результатами підрахунків визначено 2,5 – вище задовільного.

6. Екологічна складова

Дана підсистема має гарантувати те, що при здійсненні господарської діяльності відбувається дотримання чинних екологічних норм, мінімізація втрат від забруднення довкілля. Аналіз здійснюється за допомогою трьох коефіцієнтів, з подальшим регулюванням на вагові коефіцієнти, що дало результат у 1,56, значення якого знаходяться наближається до задовільного.

7. Силова складова

Передбачає захист фізичної особи від загроз життю, здоров'ю та матеріальному благополуччю, а також захист майна підприємства від кримінальних дій. АВ ТОВ «Агроцентр К» дуже ретельно підходить до даного питання, тип самим забезпечуючи високий рівень силової безпеки 2,3.

За підсумками отриманих даних необхідно розрахувати відносну оцінку кожної складової відповідно до максимального рівня (Таблиця 2.4.).

Таблиця 2.4.

Оцінка економічної безпеки підприємства

Назва складової	Максимальний рівень	Фактичний рівень	Відносна оцінка
Фінансова	5	2	0,40
Інтелектуальна	4	2,75	0,69
Кадрова	4	3,55	0,89
Техніко-технологічна	4	2,3	0,58
Політико-правова	3	2,5	0,83
Екологічна	2	1,56	0,78
Силова	3	2,3	0,77

Для наочного відображення результатів доцільно відобразити значення на діаграмі, на якій радіус-вектор характеризує рівень безпеки кожної складової (Рис.2.4.).

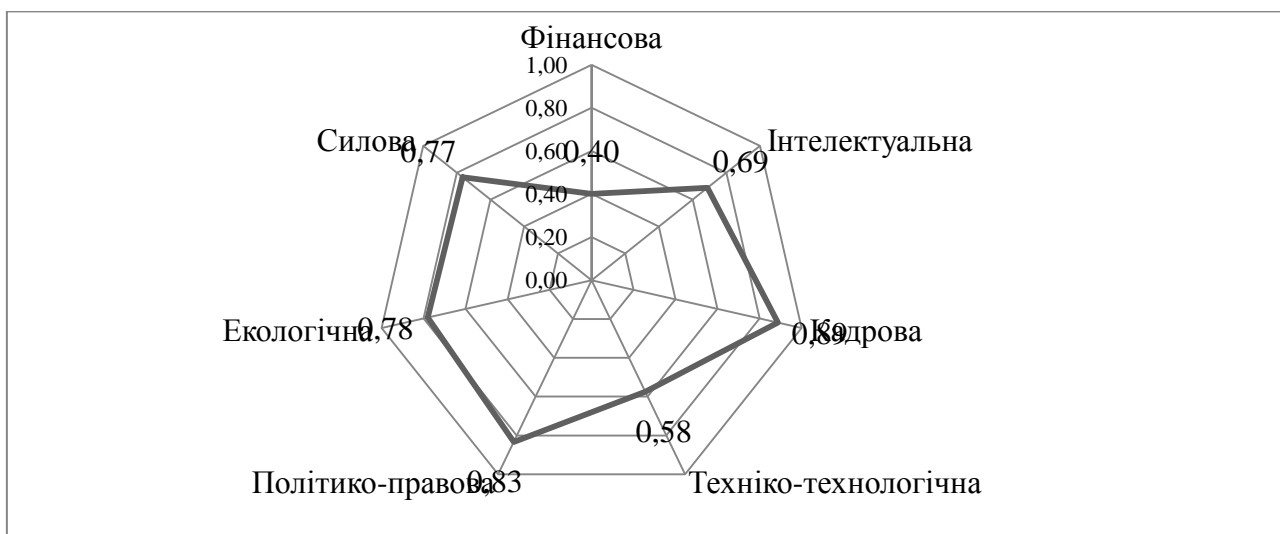

Рис. 2.4. Схема областей економічної безпеки підприємства.

На основі отриманих даних ми можемо побачити, що більшість складових, а саме силова, екологічна, політико-правова, кадрова знаходяться вище середини області значень та мають досить високий рівень безпеки, але це не означає, що не існує необхідності для покращень даних показників тим самим дозволяючи тим самим підвищити рівень безпеки як окремої складової, так і підприємства в цілому.

Наближається до граничних значень показники техніко-технологічної підсистеми, підприємству необхідно приділити увагу технічному оснащенню підприємства. Здійснювати постійний аналіз за станом основних засобів, що дозволить своєчасно виявити несправні засоби та здійснити заходи, щодо їх вибуття та заміни та більш новітні та прогресивні аналоги, тим самим здійснюючи вплив не тільки на техніко-технологічну складову, але й дозволить зменшити витрати при виробництві продукції. Необхідним є також покращити технологію виробництва тієї, чи іншої продукції шляхом перегляду існуючої технології та врахування наявних засобів виробництва.

Фінансова складова має найнижчий показник серед наявних підсистем, рівень безпеки становить 0,4. При розрахунках даної складової системи економічної безпеки були використанні дані фінансової звітності за 2020 рік, так як діяльність підприємства в цьому році мала погіршення у порівнянні з минулими звітними періодами, це і призвело до зниження безпеки. Негативні наслідки мали вплив також на значення ліквідності підприємства, послабили фінансову стабільність. необхідно приділити увагу контролю та здійснити планування діяльності, що забезпечить керівництво інформацією про результати діяльності та дасть змогу виявити проблеми.

Отже при дослідженні характеристики системи економічної безпеки АВ ТОВ «Агроцентр К» можна виділити те, що вони не мають окремо виділеного підрозділу, який би займався здійснення контролю за станом безпеки на підприємстві, дані функції покладено в основному на відділ бухгалтерії та фінансового директора фірми. При аналізі складових системи економічної безпеки можна побачити, що більшість складових має високий рівень безпеки, але необхідно приділити увагу фінансовій та техніко-технологічній підсистемі, що наближаються до низького рівня або вже його мають. Здійснення відповідних заходів для покращення показників в цих складових дозволить значно підвищити рівень безпеки, тим самим забезпечуючи стабільну діяльність та створення передумов для подальшого зростання.

2.3. Джерела інформації для потреб управління фінансовими результатами при формуванні системи економічної безпеки

Центральне місце у складі інформаційного забезпечення економічної безпеки займає обліково-аналітична інформація. Вона представляє собою економічні відомості про осіб, факти, явища, процеси які відбуваються на підприємствах і які отримані в результаті обліку, аналізу і синтезу.

Обліково-аналітична інформація – це результат функціонування певної системи, яка включає джерела інформації, об'єкти обліку, аудиту та аналізу, інформаційні потоки та інформаційні канали для передачі результатів користувачам.

Світова практика показує, що важливу роль у вирішенні проблеми забезпечення економічної безпеки підприємства відіграє корисна ділова інформація про різні сторони діяльності, сформована на основі даних. З метою ефективного управління господарськими процесами, при забезпеченні економічної безпеки підприємства, обліково-аналітична інформація повинна бути належним чином захищена і застосовуватися при формуванні та прийнятті оперативних та стратегічних рішень. Інформативність зацікавлених осіб і осіб, які приймають управлінські рішення є найважливішим чинником підвищення економічної життєздатності бізнесу, його ефективності і захисту від впливу зовнішніх та внутрішніх загроз.

Обліково-аналітичне забезпечення є складовою інформаційного забезпечення підприємства і представляє собою цілісну інформаційну систему, де головним є забезпечення якісною та своєчасною економічною інформацією зацікавлених у цьому користувачів.

Зміст обліково-аналітичного забезпечення процесу гарантування економічної безпеки підприємства визначається низкою факторів, серед яких: галузеві особливості діяльності підприємства, організаційно-правова форма функціонування, обсяг і ступінь диверсифікації фінансово-господарської діяльності, інші об'єктивні та суб'єктивні фактори. Відповідно до цього

визначення та ролі в процесі гарантування економічної безпеки підприємства, обліково-аналітична інформація має відповідати таким вимогам [21]:

1. Достовірність — основна якісна характеристика, яка впливає на зниження ризику впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку.

2. Точність (не допускається неоднозначне тлумачення).

3. Своєчасність. Отримана інформація є корисною для прийняття управлінського рішення і використана перш ніж вона втратить здатність впливати на рішення.

4. Ретроспективність — характеризує події, факти, явища, які вже відбулися, на які вже неможливо вплинути, змінити їх хід і наслідки.

5. Адекватність (відповідає певному процесу, реальному становищу об'єкта управління та інші).

6. Цінність (знижує стан невизначеності про об'єкт, суб'єкт).

7. Стислість (лаконічність) — максимально вичерпна та легкодоступна для сприйняття.

8. Релевантність — майбутня (прогностична) інформація, яка може бути змінена під впливом певних управлінських рішень. Саме таку інформацію надає управлінський (внутрішньогосподарський) облік.

9. Закритість (конфіденційність) — не тільки для зовнішніх, але і для внутрішніх користувачів, які не мають прямого відношення до вирішення тої чи іншої проблеми. Містить дані, що є комерційно. таємницею.

10. Повнота — відображає усі факти господарської діяльності на основі дотримання принципу раціонального ведення обліку та аналізу — затрати на облік і аналіз менші за вигоди від використання обліково-аналітичної інформації, її кількість (інформативність) достатня для прийняття рішення.

11. Конкурентоздатність — обліково-аналітична інформація виступає додатковим корпоративним ресурсом підприємства, без якого функціонування системи забезпечення економічної безпеки неможливе.

12. Багатофункціональність — звична для розуміння як безпосередніх користувачів так і для зацікавлених осіб, що не мають економічної та бухгалтерської освіти.

Інформаційне забезпечення системи економічної безпеки базується на облікових (бухгалтерських) даних, які включають дані оперативного, фінансового, статистичного, а також управлінського обліку, які використовуються для аналізу господарської діяльності і, даних аналізу господарської діяльності (аналітичні дані).

У сучасних умовах розвитку підприємницької діяльності істотно зростає роль звітних даних, як джерела достовірної і об'єктивної інформації про фінансово-господарську діяльність, особливо даних фінансової звітності, що формується в системі фінансового обліку. Загальну структуру побудови бухгалтерського обліку можна побачити у Таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Джерела формування інформаційного масиву даних

Джерела формування інформаційного масиву даних		
Первинна облікова інформація	Оперативний облік – система спостереження, збору, реєстрації оперативних даних про господарські факти і процеси.	Мета: Формування первинної інформації про господарські факти.
Узагальнююча облікова інформація	Фінансовий облік – система збору, реєстрації, узагальнення і інтерпретації первинної облікової інформації у грошовому вимірі про господарську діяльність.	Мета: Реєстрація господарських фактів і складання фінансової звітності.
	Управлінський облік – процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі інформації, що використовується управлінською ланкою при плануванні, оцінці і контролі діяльності, як підприємства в цілому так і окремих підрозділів.	Мета: Забезпечення менеджменту підприємства обліковою інформацією для використання у плануванні, контролі і прийнятті управлінських рішень.
Узагальнююча аналітична інформація	Аналіз – система накопичення, трансформації і використання фінансової і не фінансової інформації, яка необхідна для оцінки поточного і перспективного стану підприємства.	Мета: Визначення реального фінансово-економічного стану підприємства і можливих варіантів його зміни під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів.

Першою ланкою є первинні документи, які є письмовим доказом здійснення господарської операції або слугує розпорядженням на її здійснення.

Документи, які відображають операції з доходом підприємства є:

— прибутковий касовий ордер – первинний документ, призначення якого є фіксація операцій пов'язаних з надходженням коштів у касу підприємства. Це є досить актуальним, бо підприємство АВ ТОВ «Агроцентр К» має у своєму складі три каси, у кожному виробничому підрозділі окремо.

— рахунок-фактура – це документ, що містить всі необхідні відомості про об'єкти реалізації, назва, кількість, ціна за одиницю, суму податку, а також кінцеву вартість, що підлягає сплаті та дата. У шапці документа вказуються основні відомості про постачальника та одержувача (необхідні реквізити)

— договір – це документ спрямований на фіксацію, зміну або припинення домовленостей між двома або більше сторонами цивільних прав та обов'язків

— товарно-транспортна накладна – це обов'язковий юридичний документ, що складається усіма учасниками транспортного процесу, що затверджує при здійсненні перевезення запасів, товарів, продукції та ін..

— акти виконаних робіт – даний первинний документ складається при виконанні робіт і є підтвердження її здійснення. В цьому документі вказуються основні відомості про виконавця та замовника робі, перелік найменувань виконаних робіт, ціна, сума податку, кінцева вартість.

Основними первинними документами, які відображають витрати підприємства є:

— видатковий касовий ордер – первинний документ, метою якого є фіксація видачі коштів з каси підприємства. Але для видачі необхідні додаткові документи, що стають підставою для підтвердження права на видачу.

— виписка банку – даний документ містить копію записів операцій, що

здійснюються з використанням розрахункового рахунку в банку, та слугує підставою для здійснення записів на рахунка бухгалтерського обліку.

— накладна — це документ обліково-фінансового характеру, який складається з метою використання при прийманні, видачі чи відправленні матеріальних цінностей. Та багато інших документів.

Усі реєстри синтетичного і аналітичного обліку та фінансова звітність взаємопов'язаними між собою показниками і надають інформацію про виробничо-господарську діяльність підприємства.

Важливим документом, що регулює порядок обліку є наказ про облікову політику підприємства. В даному документі міститься основна інформація з приводу порядку відображення операцій відповідних об'єктів на рахунках обліку. Для визначення фінансових результатів даний документ має суттєвий вплив, бо саме в ньому зазначається інформація, яка в майбутньому впливає на визначення величини кінцевого результату діяльності. Даний документ був затверджений у період створення підприємства та ніколи не оновлювався, незважаючи на певні зміни в законодавстві. Тому доцільним є внесення певних змін, що стосується порядку відображення операцій на рахунках обліку.

Особливістю бухгалтерського обліку є те, що всі операції підлягають документуванню та відображенню на рахунках бухгалтерського обліку. Для цього необхідна злагоджена робота структурних підрозділів, яка полягає у своєчасному оформленні та передачі документів до бухгалтерської служби, що здійснюється відповідно до складеного та затвердженого графіку-документообігу. На АВ ТОВ «Агроцентр К» немає даного документу, тому відсутня злагоджена робота з приводу оформлення, передачі та перевірки документів, не встановлено граничні терміни подання документу до штату бухгалтерії.

Система управління економічною безпекою підприємства повинна об'єднувати через інформаційні потоки підсистеми обліку, аудиту та аналізу з метою найбільш повної характеристики фактичного рівня економічної

безпеки, визначення причин зміни та можливі наслідки.

Залучення обліковців, аудиторів та аналітиків до процесу забезпечення безпеки повинно сприяти удосконаленню системи економічної безпеки та більш гнучкій та адекватній реакції на зміни середовища функціонування, формуючи безпечне підґрунтя сталого розвитку.

Дослідження суб'єктів обліково-аналітичного забезпечення залежно від виду інформації (облікова або аналітична) дозволяє визначити відмінності в групах користувачів. Інформація фінансового обліку використовується зовнішніми і внутрішніми користувачами. Зовнішні користувачі використовують переважно узагальнену інформацією, яка надається у вигляді показників фінансової звітності. Внутрішні користувачі приймають рішення на основі поточної інформації фінансового обліку, а також даних управлінського обліку. Аналітична інформація найчастіше застосовується для аналізу фінансового стану та фінансово-господарської діяльності з метою визначення відхилень в поточній діяльності та прийняття рішень у майбутньому. Цінність обліково-аналітичного забезпечення полягає в тому, що обліково-аналітична інформація, сформована з використанням як методів бухгалтерського обліку (спостереження, вимірювання, реєстрація, групування, класифікація й узагальнення), так й економічного аналізу (порівняння, елімінування, статистичні, балансові та ін.).

Висновки до другого розділу

1. Аграрно-виробниче товариство з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К» здійснює свою діяльність у сфері сільського господарства протягом 20 років, тим самим забезпечуючи продукцією багатьох виробників харчової промисловості. Діяльність підприємства передбачає як виробництва продукції рослинництва – вирощуванням певних видів культур (зернові, бобові, олійні) та використовуючи технології для їх переробки, виготовляють

борошно та корми для тварин, що утримуються на фермі; тваринництвом – розведення овець і кіз, свиней, свійської птиці, виробництво м'яса. У залежності від специфіки діяльності, підприємство має виробничі підрозділи у Дніпропетровській області, але головний офіс знаходиться у м. Дніпро за адресою вул. Мільмана 110А.

2. Для детального розгляду діяльності підприємства необхідним було здійснити фінансово-господарську характеристику за даними фінансової та статистичної звітності за 2016-2020 роки. Відповідно до отриманих результатів ми можемо зазначити, що при оцінці майна підприємства вартість майна в цілому постійно збільшується, але у складових елементах відбуваються зміни. Необоротні активи щороку збільшують свою частку в активах підприємства, тим самим призводячи до одночасного зменшення частки оборотних активів. Це спричинено поступовим зростанням вартості основних засобів, внаслідок періодичного оновлення наявного технічного оснащення.

3. Склад оборотних активів протягом останніх п'яти років змінювався циклічно, що і призвело до зменшення. Важливим є відмітити стрімке зростання дебіторської заборгованості до 2019 року, але вже в 2020 вдалося знизити темпи зростання. У складі пасивів підприємства бачимо поступове збільшення позикового капіталу, що призводить до втрати підприємства своєї фінансової незалежності.

4. Оцінюючи рух та стан основних засобів бачимо, що через циклічні зміни у складі основних засобів період оновлення збільшується, тим самим наближаючись до 8 років. Погіршення стосувалися також і інших показників функціонування та руху основних засобів, основним з яких є збільшення коефіцієнту зносу, що свідчить про застарілість основних засобів на підприємстві та недостатність оновлення технічної бази.

5. На основі форми №2 «Звіт про фінансові результати» було виявлено, те що чистий дохід від реалізації досягнув максимального значення у 2018 році, в наступних роках даний показник знижувався. Але для визначення

валового прибутку необхідно враховувати також собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт та послуг, які щороку лише збільшувалися. Це призвело до зниження валового доходу в останньому звітному періоді.

6. Окрім операційної діяльності на підприємстві також активно ведеться фінансова, в основу якої покладено отримання та погашення кредитів та позик фінансовими установами та іншими суб'єктами господарювання. Щодо фінансових витрат, їх величина значно перевищує доходи. Найменше значення було отримано у 2017 році, після цього показники лише зростають. Це є наслідком того, що підприємство все більше залучає кошти для підтримання діяльності та забезпечення передумов для сталого розвитку підприємства у майбутньому. В наслідок діяльності підприємства протягом досліджуваного періоду важливим є кінцевий результат, тобто чистий, який у 2020 році виявився негативним, підприємство отримало збиток у розмірі 13 млн. грн..

7. Характеризуючи систему економічної безпеки підприємства можна зазначити, що окремого підрозділу, що займається забезпечення економічної безпеки немає, дані обов'язки покладено на фінансового директора та відділ бухгалтерії, який налічує у собі 5 працівників. Діяльність кожного співробітника регулюється затвердженою на самому підприємстві посадовою інструкцією.

8. Система економічної безпеки має у своєму складі відповідні підсистеми, мета яких направлена на забезпечення безпеки діяльності підприємства. На основі отриманих даних ми можемо побачити, що більшість складових, а саме силова, екологічна, політико-правова, кадрова знаходяться вище середини області значень та мають досить високий рівень безпеки, але це не означає, що не існує необхідності для покращень даних показників тим самим дозволяючи тим самим підвищити рівень безпеки як окремої складової, так і підприємства в цілому.

9. Наближається до граничних значень показники техніко-технологічної підсистеми, підприємству необхідно приділити увагу

технічному оснащенню підприємства, а також фінансової складової, яка має показники безпеки нижче середнього значення.

10. При дослідженні обліково-аналітичного забезпечення діяльності служби безпеки необхідно виділити те, що підприємство ніколи не здійснювало оновлення наказу про облікову політику, метою якого є регулювання порядку ведення облікового процесу на підприємстві з зазначення обраних методів відображення до відповідних об'єктів на рахунках обліку, які, спираючись на чинне законодавство, підприємство має самостійно обрати та затвердити у відповідному документі. Також не існує розробленого та затвердженого графіку документообігу на підприємстві, метою якого є регулювання взаємовідносин між різними структурними підрозділами та відділом бухгалтерії з приводу створення, оформлення, передачі, перевірки та порядку обробки документів з подальшим зберіганням у архіві суб'єкта господарювання. Важливим було його створення та впровадження у діяльність.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ В АВ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»

3.1. Структура управління фінансовими результатами для забезпечення економічної безпеки підприємства

В сучасних умовах, коли постійно з'являються нові перепони у діяльності суб'єктів господарювання призводячи до падіння виробничого потенціалу, зниженню фінансових ресурсів та зростання заборгованостей важливим для забезпечення економічної безпеки є координація дій системи економічної безпеки на попередження їх виявлення, аналіз та усунення можливих загроз появи кризових ситуацій як у теперішній час так і майбутньому.

Важливим для системи економічної безпеки підприємства з приводу управління фінансовими результатами є докорінне вивчення даного питання, бо фінансові результати вміщують у собі велику кількість різних елементів, які певним чином впливають на його величину. Схематично можна відобразити наступним чином порядок управління фінансовими результатами (рис. 3.1.)

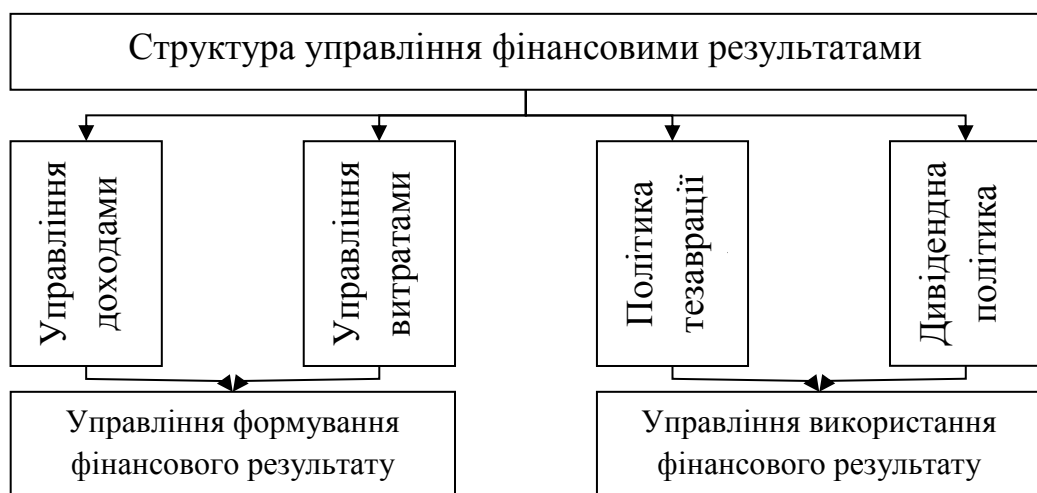

Рис. 3.1. Функціонально-організаційна структура управління фінансовим результатом суб'єкта господарювання

Політика управління фінансовими результатами базується в основному на управлінні формування прибутку у процесі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності та направлена на рішення досить великого комплексу завдань, шляхом управління доходами, витратами, забезпечення зростання ефективності використання наявних ресурсів тощо.

Основними завданнями є:

- визначення основних джерел формування;
- гарантування максимізації прибутку виходячи з урахування ресурсного потенціалу підприємства та наявних виробничих можливостей;
- встановлення оптимального співвідношення взятого на підприємство ризику та рівнем прибутковості;
- забезпечення максимізації ринкової вартості підприємства;
- створення умов для забезпечення високо рівня ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання;
- забезпечення збільшення привабливості підприємства та встановлення високого рівня конкурентоспроможності.

Розглядаючи питання управління прибутком суб'єктів господарювання важливим є зосередження уваги на правових, фінансових, організаційно-технічних методів, прийомів та механізмів для здійснення процесу прогнозування, планування та постійним здійсненням контролю за рівнем витрат та доходів, для забезпечення важеля керування у разі настання непередбачуваних обставин з метою підтримання існуючого рівня та ефективності діяльності та створення основи у довгостроковому періоді на зростання та досягнення більших цілей.

Вирішення даних завдань передбачає застосування функціональних блоків, які виділяються у фінансовому менеджменті, а саме: управління грошовими потоками, інвестиціями ми, здійснення фінансового планування та прогнозування. Але при цьому необхідно брати до уваги специфіку категорії «прибутку», бо він безпосередньо не є об'єктом, оскільки залежить від зміни інших величин фінансових показників діяльності та лише

відображає абсолютне результативне значення.

Політика використання фінансового результату передбачає порядок розподілу отриманого прибутку на складові частини. Частина прибутку в розмірі податку сплачується до податкових органів, інша частина пропорційно розподіляється на частини, що капіталізуються й споживаються.

Ефективність управління фінансовим результатом, у нашому випадку прибутком, залежить не лише від його формування, але і раціональністю його використання та розподілу. На порядок розподілу мають вплив чинники, які мають бути враховані при цьому, наприклад: фінансовий стан підприємства, цілі та завдання керівництва, необхідність вкладення у розвиток діяльності, нарощування капіталу, тощо. При розподілі прибутку можна виділити наступні етапи:

1) Розподіл загального прибутку з метою визначення кінцевого фінансового результату діяльності. Передбачає порядок визначення чистого прибутку (збитку) від діяльності, тобто те, що залишається після вирахування всіх необхідних податків та зборів.

2) Розподіл чистого прибутку, відповідно до цілей, що ставлять суб'єктом господарювання.

Дієве управління використання прибутком підприємства допоможе забезпечити оптимальний його розподіл, але при цьому враховуючи бажання керівного складу. Тезаврація прибутку передбачає спрямування на формування власного капіталу підприємства з метою його фінансування. До цього можна віднести наступні статті пасиву балансу підприємства, як нерозподілений прибуток, резервний капітал, статутний капітал. Не виключається можливість спрямування на фінансування майнових об'єктів підприємства. Також прибуток від діяльності можна використовувати в наступних цілях:

— можливість погашення податкових зобов'язань у разі, якщо суб'єкт господарювання знаходиться на загальній системі оподаткування та сплачує податок на прибуток;

— покриття збитку минулих періодів, відомо, що в обліку за допомогою коригування прибутку відбувається виправлення помилок, які були здійснені в попередніх звітних періодах;

— відрахування на соціальний розвиток. Діяльність підприємства супроводжується використанням праці людей, тому важливим є створення фонду, який у разі настання нещасного випадку, хвороби або інших уражень буде направлений на виплату;

— відрахування на матеріальне заохочення, у разі якщо працівник досягнув певних здобутків, за високу продуктивність та інше;

— відрахування на розвиток виробництва. Це є свого роду самофінансування, вкладення отриманого результату на користь діяльності, дозволяючи наростити виробничі потужності, зміни технологію виробництва, що позитивно відобразиться на роботі суб'єкта господарювання.

Отже, управління фінансовими результатами передбачає взаємопов'язану систему, яка включає у себе період від формування фінансового результату до його розподілу та використання. Тому важливим є забезпечити безпеку на кожному етапі цього процесу, бо від величини фінансового результату залежить майбутня діяльність всього підприємства.

3.2. Оптимізація облікових аспектів в системі управління фінансовими результатами АВ ТОВ «Агроцентр К»

У сільськогосподарському підприємстві фінансовий результат утворюється переважно за допомогою операційної діяльності, саме тому важливим є приділити увагу саме їй. Проблеми виникнення негативних результатів на підприємствах, є недостатній рівень системи управління фінансовими результатами через те, що більшість керівників не розуміють механізм дії, інструментарію для подолання невизначеності. Механізм

управління фінансовими результатами (Додаток К) є індивідуальним для кожного суб'єкта господарювання через галузеву спрямованість, форму власності, чисельність працівників, виробничі потужності, специфіки ринкового середовища, порядку реалізації тощо. Так як , ситуація постійно змінюється необхідно, щоб розроблена система відповідала двом важливим критеріям:

1. Оптимальність. Вибір серед багатьох варіантів рішень того, що буде найкращим в даній ситуації.

2. Гнучкість. Система управління повинна мати можливість швидкого пристосування до змін навколишнього середовища.

Відповідно до представленого механізму бачимо, що при впливі зовнішнього середовища на діяльність підприємства необхідним є проходження всіх етапів представлених на схемі. Зосередимо увагу на стратегіях, які може обрати підприємство при проходженні всіх етапів, їх всього чотири:

1. Уникнення ризику. Має на меті змінити свої плани та не брати на себе ризик пов'язаний з даним вибором рішення.

2. Передача ризику. Передбачає передачу ризику на третю особу, тобто ми отримуємо необхідні вигоди при цьому нічого не втрачаючи, бо мали переваги.

3. Зниження впливу дана тактика передбачає те, що підприємство усвідомлює негативний вплив та робить необхідні рішення, щодо мінімізації втрат.

4. Прийняття, коли ми розуміємо, що не можемо ні як його зменшити чи взагалі усунути його вплив.

Як відомо фінансовий результат формується на основі даних бухгалтерського обліку, тому для його визначення та максимізації необхідно детально проаналізувати складові які прямо впливають на кінцевий результат. Починаючи з активів підприємства необхідним є звернути увагу на необоротні активи та їх складові. Ці активи використовуються тривалий

час на підприємстві та переносять свою вартість на вартість продукції поступово. Особливістю є те, що протягом свого використання вони поступово зношуються та втрачають свої властивості, для цього передбачено нарахування зносу (амортизації) на об'єкти, які прямо впливають на величину фінансового результату. Так, як у структурі необоротних активів переважають основні засоби, зосередимося на них. Відповідно до НП(С)БО № 7 «Основні засоби» існує п'ять методів нарахування, які підприємство має право обирати на свій розсуд, затверджуючи у наказі про облікову політику. АВ ТОВ «Агроцентр К» використовує найрозповсюдженіший – прямолінійний. Але окрім нього існують також зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий. На нашу думку, необхідно встановити для кожної групи засобів власний метод нарахування, тим самим забезпечуючи раціональне та правдиве відображення реального стану об'єктів. Приклад різниці від нарахування можна побачити у Додатку Л.

Для більшості методів важливим є також ліквідаційна вартість. Багато науковців присвячували праці даній категорії та порядку визначення. На досліджуваному підприємстві всі об'єкти мають ліквідаційну вартість у розмірі 1 грн. Це значно спрощує порядок нарахування, але вони не враховують реальні характеристики об'єкту. Як наслідок це впливає на величину доходів та витрат підприємства, що є основою для визначення фінансового результату.

У склад оборотних активів важливе місце займає дебіторська заборгованість та її постійне зростання. В цьому випадку для підприємства є необхідним здійснення постійного моніторингу за контрагентами, проводити постійні звірки: раз у квартал з суб'єктами, які відносно не мають заборгованості та вчасно розраховуються; раз на місяць — з особами, які мають сумнівну заборгованість тривалий період часу.

Так, як на підприємстві відсутня довгострокова заборгованість, доцільно приділити увагу для розподілу поточної дебіторської

заборгованості. Пропонуємо заборгованість дебіторів підприємства розподілити у наступній послідовності:

- заборгованість від 1 до 3 місяців;
- заборгованість від 4 до 6 місяців;
- заборгованість від 7 до 9 місяців;
- заборгованість від 9 до 12 місяців;

Для цього у робочу плані рахунків створити встановити додаткові аналітичні рахунки, тим самим контролюючи її величину відповідно до терміну заборгованості. Це дозволить працівникам підприємства звертати увагу на контрагентів, які продовжують не сплачувати власну заборгованість, та зобов'язує підприємство прийняті відповідні міри з приводу її погашення через подання претензії та у судовому порядку.

Основною метою підприємства є максимізація отриманого фінансового результату у разі отримання прибутку, тому важливим для цього застосовувати наявні методики, що дозволяють прогнозувати та здійснювати планування виробничої діяльності. CVP-аналіз — за допомогою використання даного аналізу при розробці стратегії підприємства вдасться виявити оптимальні пропорції між величиною постійних та змінних витрат дослідити взаємозв'язок між ціною та обсягом реалізації та оцінити та мінімізувати ризик та забезпечити отримання гарантій, які допоможуть визначити рівень обсягу, який дозволить покрити понесені витрати та отримати бажаний дохід. На основі отриманих даних глибше оцінити фінансові результати й точніше обґрунтувати рекомендації для вибору стратегії розвитку підприємств.

Основою для управління фінансовими результатами є планування. На даному підприємстві керівники не використовують даний метод. Керівництво на зборах може лише між собою зазначити певні цілі без відповідних підрахунків, не фіксуючи ні в одному документі бажані значення, але не фіксувати їх та не слідкувати за їх досягненням. Для покращення даного моменту необхідним є затвердження типового бланку

«Фінансового плану підприємства» (Додаток М), впровадження даного документу дасть змогу керівникам підприємства, менеджерам та іншим керівним структурам та зацікавленим особам побачити, який рівень був досягнутий у минулому звітному періоді, на основі цього розрахувати приблизно бажані результати та отриманий фактично результат звітного року, у розрізі кварталів. Але для наочного відображення досягнення/недосягнення бажаного результату важливим в кінці періоду скласти «Звіт про виконання фінансового плану підприємства» (Додаток Н) в якому будуть відображені відхилення фактичного рівня від запланованого.

Для складання даних документів та здійснення постійного моніторингу за діяльністю підприємства з приводу забезпечення безпеки доцільно виокремити окрему людину для постійного здійснення аналізу, і яка буде підпорядкована безпосередньо керівнику підприємства та забезпечувати підтримання безпеки на суб'єкті господарювання.

Висновки до третього розділу

1. Порядок забезпечення системи економічної безпеки з приводу управління фінансовими результатами включає у себе необхідність зосередити увагу на періоді від його формування до розподілу та використання. Фінансовий результат, що втілений у прибутках чи збитках не є саме об'єктом регулювання, а лише є абсолютним показником результативності роботи підприємства протягом звітного періоду.

2. Розглядаючи питання управління фінансовим результатом необхідно в системі забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання важливим є зосередження уваги на правових, фінансових, організаційно-технічних методів, прийомів та механізмів для здійснення процесу прогнозування, планування та постійним здійсненням контролю за рівнем витрат та доходів, для забезпечення важеля керування у разі настання

непередбачуваних обставин з метою підтримання існуючого рівня та ефективності діяльності та створення основи у довгостроковому періоді на зростання та досягнення більших цілей.

3. Важливим для системи економічної безпеки є наявність певного механізму управління, який поєднує у собі елементи роботи яких у сукупності передбачає забезпечення належного рівня безпеки діяльності підприємства. На кожному суб'єкті господарювання він є індивідуальним та неповторним, бо враховує особливості діяльності свого підприємства.

4. Досліджуючи детально механізм забезпечення економічної безпеки було виявлено великий вплив інформаційної складової, яка спирається на дані бухгалтерського обліку. При детальному дослідженні було виявлено наступні недоліки та запропоновано шляхи удосконалення.

5. Встановлення єдиного методу нарахування амортизації на об'єкти основних засобів. У зв'язку з різним навантаженням на роботу об'єктів основних засобів, що виправдовується галузевою особливістю, важливим є перегляд методів нарахування амортизації по кожній групі засобів, тим самим забезпечуючи реальне відображення стану та впливу на фінансовий результат.

6. Ліквідаційна вартість. При нарахуванні амортизації в більшості формул важливим для визначення амортизаційної вартості є ліквідаційна. На підприємстві встановлюють її у розмірі 1 грн., що суперечить правильності висвітлення інформації відображеної в обліку. Необхідним є ретельне вивчення кожного об'єкту нарахування амортизації, встановлення правдивої ліквідаційної вартості вказаної в інвентарній картці об'єкту.

7. Дебіторська заборгованість. Не дивлячись на те, що підприємство намагається зменшити свою дебіторську заборгованість шляхом періодичних звірок, необхідним є здійснити класифікацію боржників відповідально до терміну заборгованості та проводити частіше взаємозвірку розрахунків з контрагентами, що дасть змогу контролювати суб'єктів господарювання та зменшити заборгованість.

8. Використання при аналізі діяльності та плануванні майбутніх дій CVR-аналіз, метою якого є використання найвагоміших елементів діяльності для здійснення прогнозування діяльності на основі витрат, обсягу діяльності та ціни продукції.

9. Відсутність планування. Підприємство АВ ТОВ «Агроцентр К» має великий виробничий потенціал, але не дивлячись на це його не використовує. Для результативності діяльності, що забезпечить збільшення доходів та зростання фінансового результату важливим є планування діяльності. Для цього нами було сформовано документ «Фінансовий план підприємства» та «Звіт виконання фінансового плану підприємства», що дозволить побачити різницю між плановими та фактичними даними.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Питання забезпечення економічної безпеки на підприємстві набуває дедалі більших обертів, через постійну нестабільну ситуацію, появу все більших ризиків та загроз, які мають вплив на діяльність підприємства. Тому в даній роботі було важливим приділити увагу саме цій області, у частині управління фінансовими результатами.

«Фінансовий результат» — це підсумковий вартісний вираз господарської діяльності підприємства, що визначається шляхом зіставлення доходів та витрат та відображає зміну власного капіталу підприємства за звітний період та виражений у прибутках (або збитках). Особливістю його вивчення є те, що бо він безпосередньо не є об'єктом, оскільки залежить від зміни інших величин фінансових показників діяльності та лише відображає абсолютне результативне значення. Тому важливим було розгляд факторів, що на нього впливають.

Спочатку необхідним було здійснити його фінансово-господарську характеристику, за результатами якої було виявлено як позитивні так і негативні моменти діяльності. Зазначимо, що 2018 рік став для підприємства найкращим, в наступних роках показники зменшувалися тим, самим приводячи до того, що в 2020 році підприємство отримало збиток у розмірі 13 млн. грн., що є негативним наслідком бездіяльності підприємства з приводу аналізу та покращення своїх показників.

Аналізуючи складові економічної безпеки бачимо, що, що окремого підрозділу, що займається забезпечення економічної безпеки немає, дані обов'язки покладено на фінансового директора та відділ бухгалтерії, який налічує у собі 5 працівників. Діяльність кожного співробітника регулюється затвердженою на самому підприємстві посадовою інструкцією.

Система економічної безпеки має у своєму складі відповідні підсистеми, мета яких направлена на забезпечення безпеки діяльності

підприємства. На основі отриманих даних ми можемо побачити, що більшість складових, а саме силова, екологічна, політико-правова, кадрова знаходяться вище середини області значень та мають досить високий рівень безпеки, але це не означає, що не існує необхідності для покращень даних показників тим самим дозволяючи тим самим підвищити рівень безпеки як окремої складової, так і підприємства в цілому.

Наближається до граничних значень показники техніко-технологічної підсистеми, підприємству необхідно приділити увагу технічному оснащенню підприємства, а також фінансової складової, яка має показники безпеки нижче середнього значення. Це є певним індикатором того, що потрібні зміни.

При розгляді механізму забезпечення економічної безпеки важливим є інформаційна складова, яка формується в системі обліку. При дослідженні бухгалтерського обліку було виявлено певні недоліки, тому важливим внести наступні зміни:

1. Внести зміни в наказ про облікову політику підприємства через застаралість даних та невідповідність чинному законодавству, що тягне за собою негативні наслідки.

2. Переглянути методи нарахування амортизації, так як встановлення єдиного методу нарахування амортизації на об'єкти основних засобів не є правильним з боку раціонального використання активів. У зв'язку з різним навантаженням на роботу об'єктів основних засобів, що виправдовується галузевою особливістю необхідним є встановлення різних методів до груп об'єктів.

3. Необхідним є ретельне вивчення кожного об'єкту нарахування амортизації, встановлення правдивої ліквідаційної вартості вказаної в інвентарній картці об'єкту, тому що вона є основою для розрахунку амортизаційних відрахувань, що відносяться до витрат та в подальшому впливає на кінцевий результат.

4. Не дивлячись на те, що підприємство намагається зменшити свою дебіторську заборгованість шляхом періодичних звірок, необхідним є здійснити класифікацію боржників відповідально до терміну заборгованості та проводити частіше взаємозвірку розрахунків з контрагентами, що дасть змогу контролювати суб'єктів господарювання та зменшити заборгованість.

5. Розробити та затвердити графік-документообігу. Це, у свою чергу, надасть працівникам бухгалтерії та робітникам підприємства розуміння, мети складання даного документу, порядку його затвердження, порядку та термінів передачі до бухгалтерії, термінів обробки, граничний строк обробки порядок збереження в архіві підприємства та відповідальних осіб.

6. Почати планувати свою діяльність. Підприємство АВ ТОВ «Агроцентр К» має великий виробничий потенціал, але не дивлячись на це його не використовує. Для результативності діяльності, що забезпечить збільшення доходів та зростання фінансового результату важливим є планування діяльності. Для цього нами було сформовано документ «Фінансовий план підприємства» та «Звіт виконання фінансового плану підприємства», що дозволить побачити різницю між плановими та фактичними даними.

7. Використання при аналізі діяльності та плануванні майбутніх дій СVP-аналіз, метою якого є використання найвагоміших елементів діяльності для здійснення прогнозування діяльності на основі витрат, обсягу діяльності та ціни продукції.

Порядок управління фінансовими результатами в системі економічної безпеки повинно забезпечувати надійний рівень безпеки підприємства шляхом правильно визначення кінцевого результату, на основі даних обліку, які в свою чергу, повинні надавати нам правдиву інформацію для подальшого розвитку дій, бо від величини прибутку (збитку) діяльності підприємство має сформулювати порядок дій та розробити план для подолання негативних наслідків будь-яких загроз та ризиків, які можуть виникати в процесі всієї діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамчук М. Ю. Фінансовий облік: конспект лекцій / М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – 395 с.
2. Агрес О. Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. к. е. н.: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О. Г. Агрес ; Львівський нац. аграр. ун-т. – Львів, 2013. – 20 с.
3. Бабаєв Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік / Ю. А. Бабаєв. – М.: «РІОР», 2013. – 312 с.
4. Бабяк Н. Д. СVP–аналіз: традиційний та управлінський підходи / Н. Д. Бабяк, К. Б. Іванюк // Бізнес Інформ. – 2015. – № 8. – С. 272–276
5. Балджи М. Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. посіб. / М. Д. Балджи, В. А. Карпов, А. І. Ковальов та ін. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 670 с.
6. Бенько М. М. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: підручник / М. М. Бенько. К.: Видавництво Літера-К, 2021.— 560 с.
7. Блонська В. І. Вдосконалення формування і використання прибутку підприємств / В. І. Блонська, О. І. Вужинська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – № 18(1) – С. 122–128.
8. Бруханський Р . Ф. Бухгалтерський облік: підруч. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ , 2016. – 480 с.
9. Бандарук О. М., Економіка підприємства: навч. посіб. / О. М. Бандарук, О. М. Бандурка, Є. В. Ковальов. – Харків: ХНУВС, 2017. – 192 с.
10. Борисов А. Б. Великий економічний словник / А. Б. Борисов. – Москва: Книжковий світ, 2006.– 563 с.
11. Бондар О. Проблеми визнання основних засобів у

бухгалтерському і податковому обліку / О. Бондар // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 4. – с. 23–27.

12. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік: підруч. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2014. – с. 321

13. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність [Текст]: навчальний посібник для студентів вузів. / проф. Ф.Ф. Бутинець, доц. Н.М. Малюга. – Житомир: ЖІТІ, 2013. – 480 с. – Режим доступу: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiiirbis_64.exe/

14. Васильєва Т. А. Економічний ризик: методи оцінки та управління: навч. посібник / Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 208 с.

15. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук. – Львів, 2016. – 386 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://lv.niss.gov.ua/content/articles/files/mono_2012-d47ce.pdf

16. Верига Ю. А. Облікова політика підприємства: навч. посібник для ВНЗ / Ю. А. Верига [та ін.]. – Полтав. ун-т економіки і торгівлі. – К.: Центр учб. літ., 2015. – 312 с.

17. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб. / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна [та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.

18. Вороніна В. Л. Сутність та функції прибутку в умовах сучасного економічного росту країни / В. Л. Вороніна / Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. – Черкаси: ЧДТУ, 2013. – Вип. 33 (Ч. III). – С. 202–205.

19. Гаватюк Л. С. Прибутковість українських підприємств: реалії сьогодення / Л. С. Гаватюк, Н. В. Дармограй, Г. М. Хімійчук // Молодий

вчений. – 2016. – № 1 (28). – С. 40–43.

20. Глушаченко А. І. Організація обліку в системі управління підприємств А. І. Глушаченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/>

21. Губарик О.М. Обліково–аналітичне забезпечення діагностики функціонування підприємства та удосконалення системи економічної безпеки на основі покращення фінансового стану / О. М. Губарик , А. А. Юрченко // Економіка та суспільство. – 2021. – № 32.

22. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник для ВНЗ / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М–во освіти і науки України. – 2–ге вид., перероб. і допов. – К.: Центр учб. літ., 2016. – 424 с

23. Гуменюк О. О. Особливості проведення аналізу фінансового стану підприємства / О. О. Гуменюк // Інноваційна економіка. – 2016. – № 7–8. – С. 147–152. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2016_7-8_27.

24. Дмитрієв І. А. Економіка підприємства: навч. посіб. для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І. А. Дмитрієв, І. Ю. Шевченко. – Х.: ХНАДУ, 2018. – 292 с.

25. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навчальний посібник / Л. І. Донець. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 312 с.

26. Єпіфанова І. Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності / І. Ю. Єпіфанова, В. С. Гуменюк // Економіка та суспільство. – 2016. – № 3. – С. 189-192.

27. Жердев Є. В. Методичні засади формування амортизаційної політики на підприємствах [Електронний ресурс] / Є. В. Жердев // Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. – Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/metodichni-zasadiformuvannyaamortizaciynopolitiki-na-pidpriemstvah.html>.

28. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 143 с.

29. Єршова Н. Ю. Аналіз господарської діяльності: теорія і практикум: навч. посіб / Н.Ю. Єршова, О.В. Портна. – Видавництво «Магнолія 2006», 2015. – 312 с.

30. Завадський Й.С. Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: Кондор, 2006. – 356 с.

31. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996–XIV. Дата оновлення: 01.07.2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

32. Захаров О. І. Організація та управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності: навч. посіб. / О. І. Захаров, П. Я. Пригунов. – К.: КНТ, 2018. – 257 с.

33. Зінченко О.В. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч. посібник / О. В. Зінченко, Н. Й. Радіонова, Є.Б. Хаустова та ін. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. – 340 с.

34. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: навч. посібник / Т. М. Іванюта. – К.: ЦУЛ, 2009. – 262 с.

35. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. Дата оновлення: 10.08.2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

36. Камінський А. Б. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посіб. / А. Б. Камінський. – К.: Вид. дім «Козаки», 2012. – 120 с.

37. Карпушенко М. Ю. Організація обліку: навч. посібник (для студентів економічних спеціальностей, які навчаються за спеціальністю «Облік і аудит») / М. Ю. Карпушенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 241с.

38. Катан Л. І. Фінансування і кредитування АПК: навч. посіб./ Л.

І.Катан, Ю. В. Масюк, С. О. Корецька, Л. І. Бровко та інші. – К.: ТОВ«ДКС центр», 2012. – 300 с

39. Кірейцев Г.Г. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Г.Г. Кірейцев, Н.Г. Виговська, О.М. Петрук. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 272 с.

40. Коваленко А. М. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики / За ред. А.М. Коваленко. – Дніпропетровськ: Баланс–Клуб, 2006. – 1024 с.

41. Коваленко О.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства / О.В. Коваленко, І.В. Громова // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2014. – Вип. 7. – С. 20–27

42. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьов, О. М.Ляшенко. – К.: Лібра, 2016. – 280 с.

43. Кондраков Н. П. Бухгалтерський (фінансовий, управлінський) облік: підручник / Н. П. Кондраков. – Москва: Проспект, 2016. –512 с.

44. Крупка Я.Д. Фінансовий облік: підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – 4–те вид. [доп. і перероб.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 451 с..

45. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік. навч. посіб. / О.В. Лишиленко. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 528 с. – Режим доступу: https://www.studmed.ru/lishilenko-ov-buhgalterskiy-oblk_74d8926.html.

46. Лондар С. Л. Фінанси: навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів / С. Л. Лондар, О. В. Тимошенко. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 384 с. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://pidruchniki.com.ua/10561127/finansii/funktsiyi_finansiv.

47. Макаровська Т. П. Економіка підприємства: навч. посіб. / Т. П. Макаровська, Н. М. Бондар. – К.: МАУП, 2003. – 304 с.

48. Марченко О. М. Фінансова безпека держави: навч. посібник. / О. М. Марченко, Я. Я. Пушак, І. О. Ревак. – Львів, 2020. – 356 с.

49. Міжгалузеві нормативи чисельності працівників бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 26 вересня 2003 року № 269. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0269203-03#top>

50. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». Міжнародний документ від 01.01.2012 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text

51. Мочерний С. В. Політична економія : навч. посіб. / С. В. Мочерний.– Київ : Знання-Прес, 2002. 687 с.

52. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях / Ю.В. Неміш // Аграрна економіка. – 2012. – Т. 5. – № 3–4. – С. 181–187.

53. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 23.07.2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

54. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджено Наказом Міністерства фінансів України, № 92 від 27.04.2000 (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#top>.

55. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 25 жовтня 1999 року № 725/4018 (зі змінами і доповненнями) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>

56. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Наказ Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року № 181(зі змінами і доповненнями) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>

57. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15

«Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290 (зі змінами і доповненнями) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

58. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 19 січня 2000 року № 27/4248 (зі змінами і доповненнями) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

59. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 20 січня 2000 року № 47/5238 (зі змінами і доповненнями) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

60. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 26 травня 2006 року № 610/10484 (зі змінами і доповненнями) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>

61. Опікунова Н. В. Управління прибутком підприємства / Н. В. Опікунова, В. Г. Лопата // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2014. – № 46. – С. 294-298.

62. Орлова В. К. Фінансовий облік: навч. посіб. / В. К. Орлова, М. с. Орлів, С. В. Хома. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.

63. Отенко І. П. Оцінка гнучкості підприємства для виявлення резервів його розвитку / І. П. Отенко, О. В. Грачов // Економіка розвитку. – Харків: ХНЕУ, 2016. – №3(35). – С. 77–80.

64. Павлова Г. Є. Фінансовий облік активів аграрних підприємств: навч. посіб. / Г. Є. Павлова, О. В. Чернецька. – Донецьк: Юго–Восток, 2012. – 393 с.

65. Партин Г. О. Економічна сутність майнового потенціалу підприємства / Г. О. Партин, С. Я. Фаріон // Бізнес Інформ. – 2013. – № 6. – С. 296-301.

66. Петрович Й.М., Економіка та фінанси підприємства: підручник /

Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів. – 408 с.

67. Плаксієнко В.Я. Бухгалтерський облік у сільському господарстві України/ В.Я. Плаксієнко, Л.М. Письмаченко, Г.Є. Павлова, Т.А. Крушельницька, Є.І. Рябий. — Київ: Центр учбової літератури, 2009. — 490 с. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

68. Податковий Кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755–VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17, ст.112. [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

69. . Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін – 8-е вид. – К. : КНЕУ, 2013. – 385 с.

70. Подмешальська Ю. В. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / Ю.В. Подмешальська, Т. О. Меліхова, Н. С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с. – Режим доступу: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view.

71. Посохов І. М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник / І. М. Посохов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2015. – 220 с.

72. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 року № 879 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

73. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року №635. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>.

74. «Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів»: Наказ Міністерства аграрної політики України від 30 вересня 2003 року № 561 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>

75. Радіонова Н. Й. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку і контролю основних засобів / Н.Й. Радіонова // Ефективна економіка. – 2015. – № 9 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=454>.

76. Сагайдак-Нікітюк Р. В. Управління господарською діяльністю підприємства: навч. посіб. / Р. В. Сагайдак-Нікітюк, А. Б. Гончаров. – Х. : Зебра, 2015. – 256 с.

77. Садовська І. Б. Фінансовий облік: навч. посібн. / І. Б. Садовська. – Луцьк. Навчально–методичний відділ ЛНТУ, 2011. – Режим доступу: <https://textbook.com.ua/buhoblik/1473444637>.

78. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: Центр навч. літ., 2013. – 688 с. – Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/Sadovs-ka-.B.-Bukhhalters-kyu-oblk-2013.pdf>.

79. Скрипник М.Є. Облік і аналіз фінансових результатів в управлінні виробничим підприємством: автореф. дис. канд. екон. наук / М. Є. Скрипник. – Київ, 2014. – 23 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <eprints.kname.edu.ua/.../3/aref-SKRYPNYK-01-09-2014.do>.

80. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2015. – 258 с. – Режим доступу: <http://lib.istu.edu.ua/index.php?p=23&id=404&par>

81. Сосновська О.О. Генезис поняття ризику як економічної категорії / О.О. Сосновська // Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА. – 2017. – № 124. – С. 5–18.

82. Сосновська О. О. Система економічної безпеки підприємств зв'язку: монографія. / О. О. Сосновська. – Київ: «Центр учбової літератури », 2019. – 440 с.

83. Стельмашук А.М., Смоленюк П.С. Бухгалтерський облік: навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / А. М. Стельмашук, П. С.

Смоленюк. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 528 с. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5730520/>

84. Сук Л. К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – Київ: «Знання», 2015. – 647с.

85. Скрипник М. Є. Облік і аналіз фінансових результатів в управлінні виробничим підприємством: автореф. дис. канд. екон. наук / М. Є. Скрипник. – Київ, 2014. – 23 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: eprints.kname.edu.ua/.../3/aref-SKRYPNYK-01-09-2014.do.

86. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник / Н. М. Ткаченко. – 6-те вид., допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 981 с.

87. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник для студентів вищих навч. закладів / Н. М. Ткаченко. – К.: Алерта, 2008. – 926 с. – Режим доступу: http://catalog.lib.zt.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe.

88. Фролов С. М. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів економічних і юридичних спеціальностей усіх форм навчання / С. М. Фролов, О. В. Козьменко., А. О. Бойко. – Суми: ДВНЗ —УАБС НБ, 2015. – 332 с.

89. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / В. Г. Швець. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2017. с. 8–16 – Режим доступу:

https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=tPIX

90. Юрченко А. А. Проблемні аспекти визначення ліквідаційної вартості основних засобів / А. А. Юрченко // «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи»: матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції від 28–29 жовтня 2021 року. – Дніпро. – ДДАЕУ. – с. 64–66.

91. Юрченко А. А. Особливості організації обліку основних засобів на підприємствах / А. А. Юрченко // «Молоді науковці-аграрники:

традиційні й нові аспекти досліджень»: матеріали науково–практичної конференції молодих вчених та студентів від 23–25 березня 2021 року. – Дніпро. – ДДАЕУ. – с. 69–72..

92. Юрченко А. А. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів / А. А. Юрченко // «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств»: матеріали V Всеукраїнської науково–практичної Інтернет–конференції від 13–14 травня 2021 року. – Дніпро. – ДДАЕУ. – с. 84–88.

93. Юрченко А. А. Features of accounting for fixed assets / А. А. Юрченко // «Підготовка фахівців на шляху до євроінтеграції: проблеми та перспективи»; матеріали XV міжвузівської науково–практичної конференції. – Дніпро. – ДДАЕУ. – с. 77–79

94. Янчева Л.М. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Л. М. Янчева, Н. С. Акімова., О. В. Топоркова, Т. А. Наумова, Л. О. Кирильєва, Герасимова Н.С., М.О. Ільченко. – Х.: ХДУХТ, 2015.

ДОДАТКИ

Класифікація витрат

Класифікація витрат підприємства	
<i>Класифікаційна ознака</i>	<i>Види витрат</i>
За порядком відношення на період генерування	Витрати періоду
	Витрати на продукцію
За впливом на фінансовий результат	Вичерпані
	Невичерпані
За способом віднесення на собівартість об'єктів витрат	Прямі
	Непрямі
По відношенню до виробничого процесу	Основні
	Накладні
	Конверсійні
За доцільністю витрат	Продуктивні
	Непродуктивні
За ступенем залежності від прийнятого рішення	Релевантні
	Не релевантні
	Диференціальні
По відношенню до обсягів виробництва	Постійні
	Змінні
	Змішані
	Дискреційні
В залежності від додаткових одиниць	Прирісні
	Маржинальні
	Середні
По відношенню до обраного варіанту рішень	Дійсні
	Альтернативні
За контрольованістю	Контрольовані
	Неконтрольовані
За елементами витрат операційної діяльності	Матеріальні витрати
	Витрати на оплату праці
	Відрахування на соціальні заходи
	Амортизація
	Інші витрати

Додаток Б

Оцінка майна і капіталу АВ ТОВ «Агроцентр К» за 2016-2020 рр.

№	Види активів (майна) та пасивів (капіталу)	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
	Майно – усього	280407	328022	443218	478031	480120	171,22
1	Необоротні активи	101793	122183	166439	188509	205427	201,81
1.1	Основні засоби	88710	107225	153844	172395	192561	217,07
1.2	Довгострокові біологічні активи	6469	5897	6464	8509	9980	154,27
2	Оборотні активи	178614	205839	276779	289522	274693	153,79
2.1	Запаси	96725	90892	141122	140925	145513	150,44
2.2	Поточна дебіторська заборгованість	59621	95203	95597	103718	91332	153,19
2.3	Гроші, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції	388	391	241	105	167	43,04
2.4	Інші оборотні активи	204	161	121	386	537	263,24
2.5	Витрати майбутніх періодів	0	0	15147	15519	12080	—
	Капітал – усього	280407	328022	443218	478031	480120	171,22
3	Власний капітал	226256	247782	325202	351504	324828	143,57
3.1	Зареєстрований (пайовий) капітал	12	12	12	12	12	100,00
4	Зобов'язання і забезпечення	54151	80240	118016	126527	155292	286,78
4.1	Довгострокові зобов'язання	3930	26001	37280	24908	36930	939,69
4.2	Поточні зобов'язання	50221	54239	80736	101619	118362	235,68
4.3	Поточна кредиторська заборгованість	22427	19754	31160	45508	34105	152,07

Додаток В

Оцінка руху та функціонального стану основних засобів господарюючого суб'єкта за 2016-2020 рр.

№	Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
<i>Вихідна інформація, тис. грн.</i>							
1	Вартість основних засобів на початок року	94707	115314	139286	193818	222660	235,10
2	Надійшло за рік	20633	24765	54532	29181	32847	159,20
3	Вибуло за рік	26	793	0	339	297	1142,31
4	Вартість основних засобів на кінець року	115314	139286	193818	222660	255210	221,32
5	Нараховано амортизації за рік	5232	5457	7913	10291	12384	236,70
6а	Знос основних засобів на початок року	21372	26604	32061	39974	50265	235,19
6б	Знос основних засобів на кінець року	26604	32061	39974	50265	62649	235,49
<i>Показники руху основних засобів</i>							
7	Річний приріст (+) або зменшення (-), тис.грн.	20607	23972	54532	28842	32550	157,96
8	Темп зростання (зниження), %	121,76	120,79	139,15	114,88	114,62	-7,14
9	Темп приросту (зменшення), %	21,76	20,79	39,15	14,88	14,62	-7,14
10	Коефіцієнт оновлення, %	17,89	17,78	28,14	13,11	12,87	-5,02
11	Коефіцієнт вибуття, %	0,03	0,69	0,00	0,17	0,13	0,11
12	Період оновлення (можливо повного вибуття), років	5,60	5,85	3,55	7,73	7,85	140,26
13	Коефіцієнт заміни (простого відтворення), %	0,00	0,03	0,00	0,01	0,01	0,01
14	Коефіцієнт розширення (розширеного відтворення), %	1,00	0,97	1,00	0,99	0,99	-0,01
15	Період обороту, років	20,07	23,33	21,05	20,24	19,29	96,13
<i>Показники функціонального стану основних засобів</i>							
16	Коефіцієнт зносу на початок року	22,57	23,07	23,02	20,62	22,57	100,04
17	Коефіцієнт зносу на кінець року	23,07	23,02	20,62	22,57	24,55	106,40
18	Коефіцієнт придатності на початок року	77,43	76,93	76,98	79,38	77,43	99,99
19	Коефіцієнт придатності на кінець року	76,93	76,98	79,38	77,43	75,45	98,08

Додаток Д

Фінансові результати АВ ТОВ «Агроцентр К» за 2016-2020 роки

№	Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р., +/-
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	187215	276702	373999	347340	326156	174,21	138941,00
2	Операційні витрати, у тому числі:							
	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	192279	239669	257118	268622	301056	156,57	108777,00
	б) адміністративні витрати	6759	11856	17796	20658	23200	343,25	16441,00
	в) витрати на збут	2129	1661	2851	4382	1005	47,21	-1124,00
	г) інші операційні витрати	14642	1527	1100	1491	2452	16,75	-12190,00
3	Валовий прибуток (збиток)	-5064	37033	116881	78718	25100	-495,66	30164,00
4	Валовий прибуток (збиток) у % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	-2,70	13,38	31,25	22,66	7,70	—	10,40
5	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	40273	29220	96077	54115	713	1,77	-39560,00
6	Фінансові та інвестиційні доходи	0	56	126	28	0	—	—
7	Фінансові та інвестиційні витрати	10606	7725	10084	13257	13691	129,09	3085,00
8	Фінансовий результат до оподаткування	29667	21551	86119	40886	-12978	-43,75	-42645,00
9	Витрати (дохід) з податку на прибуток	—	—	—	—	—	—	—
10	Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	—	—	—	—	—	—	—
11	Чистий прибуток (збиток)	29667	21551	86119	40886	-12978	-43,75	-42645,00
12	Чистий прибуток (збиток) у % до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	15,85	7,79	23,03	11,77	-3,98	-19,83	-19,83
13	Чистий прибуток (збиток) у % до валового прибутку (збитку)	-585,84	58,19	73,68	51,94	-51,71	534,14	534,14

Додаток Е

Оцінка фінансової стійкості підприємства за період з 2016 по 2020 роки

№	Показник	Нормативне значення	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
<i>Показники структури капіталу</i>								
1.1	Коефіцієнт автономії	>0,5	0,81	0,76	0,73	0,74	0,68	83,85
1.2	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	<0,5	0,19	0,24	0,27	0,26	0,32	167,49
1.3	Коефіцієнт фінансування	>1	4,18	3,09	2,76	2,78	2,09	50,06
1.4	Коефіцієнт фінансового ризику	<1	0,24	0,32	0,36	0,36	0,48	199,75
1.5	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Зменшення	0,02	0,09	0,10	0,07	0,10	597,93
1.6	Коефіцієнт структури залученого капіталу	Збільшення	0,07	0,32	0,32	0,20	0,24	327,68
<i>Показники стану оборотних активів</i>								
2.1	Власний оборотний капітал	Збільшення	128393	151600	196043	187903	156331	121,76
2.2	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Збільшення	0,57	0,61	0,60	0,53	0,48	84,81
2.3	Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	>0,1	0,72	0,74	0,71	0,65	0,57	79,17
2.4	Коефіцієнт забезпеченості запасів	>0,5	1,08	1,38	1,18	1,11	0,92	84,52
2.5	Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	Збільшення	0,0030	0,0026	0,0012	0,0006	0,0011	35,35
<i>Показники стану основного капіталу</i>								
3.1	Коефіцієнт реальної вартості майна	Збільшення	0,66	0,60	0,67	0,66	0,70	106,48
3.2	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	Збільшення	0,32	0,33	0,35	0,36	0,40	126,78
3.3	Коефіцієнт накопичення амортизації	Збільшення	0,23	0,23	0,21	0,23	0,25	106,40
3.4	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	Збільшення	1,75	1,68	1,66	1,54	1,34	76,21

Оцінка ділової активності в період з 2016-2020 роки

№	Показник	Нормативне значення	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
<i>Оцінка ліквідності</i>								
1.1	Високоліквідні активи (А1)	≥ П1	388	391	241	105	167	43,04
1.2	Середньоліквідні активи (А2)	≥ П2	59825	95364	95718	104104	91869	153,56
1.3	Низьколіквідні активи (А3)	≥ П3	118401	110084	165673	169794	170577	144,07
1.4	Важколіквідні (А4)	≥ П4	101793	122183	181586	204028	217507	213,68
1.5	Найбільш строкові зобов'язання (П1)	≤ А1	22427	19754	31160	45508	34105	152,07
1.6	Короткострокові зобов'язання (П2)	≤ А2	26866	34471	49572	54642	80903	301,14
1.7	Довгострокові зобов'язання (П3)	≤ А3	3930	26001	37280	24908	36930	939,69
1.8	Постійні (П4)	≤ А4	226256	247782	325202	351504	324828	143,57
<i>Оцінка платоспроможності</i>								
2.1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥ 0,2	0,0077	0,0072	0,0030	0,0010	0,0014	18,26
2.2	Проміжний коефіцієнт покриття	≥ 0,7	1,19	1,76	1,19	1,02	0,77	64,70
2.3	Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	≥ 2	3,56	3,80	3,43	2,85	2,32	65,25
2.4	Коефіцієнт загальної платоспроможності	Збільшення	5,18	4,09	3,76	3,78	3,09	59,71
<i>Показники стану основного капіталу</i>								
3.1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	—	187215	276702	373999	347340	326156	174,21
3.2	Середньорічна вартість оборотних активів	—	164499	192226,5	241309	283150,5	282107,5	171,49
3.3	Коефіцієнт обертання оборотних активів	Збільшення	1,14	1,44	1,55	1,23	1,16	101,59
3.4	Коефіцієнт завантаження оборотних активів	Збільшення	0,88	0,69	0,65	0,82	0,86	98,44
3.5	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	Збільшення	316,32	250,09	232,28	293,47	311,38	98,44

Додаток 3

Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану господарюючого суб'єкту

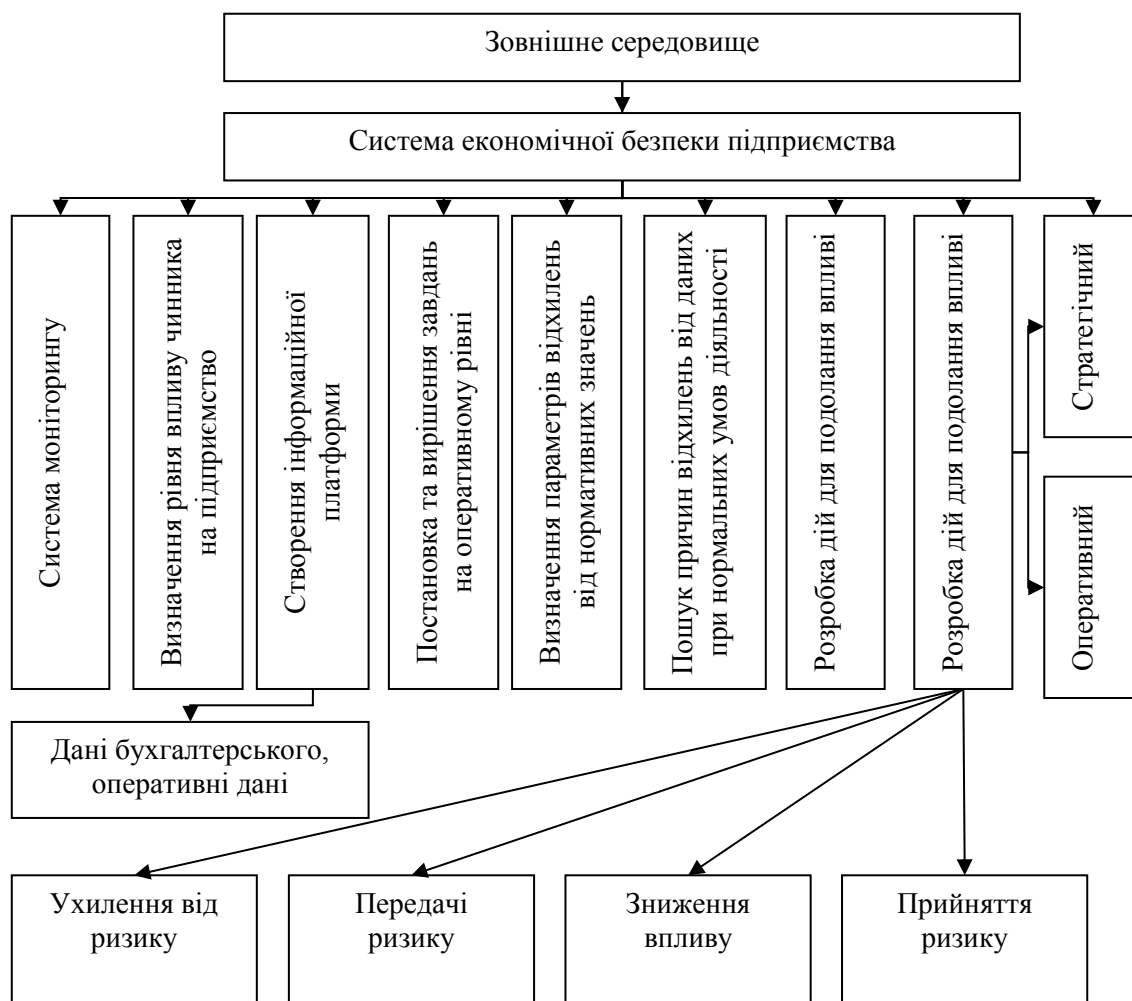
№	Показники	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.		Питома вага в інтегрованому показнику
		Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
1	<i>Показники ліквідності</i>											
1.1	Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття)	3,56	10	3,80	10	3,43	10	2,85	10	2,32	10	8
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,19	10	1,76	10	1,19	10	1,02	10	0,77	9	8
2	<i>Показники ділової активності</i>											
2.1	Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	111,87	7	100,72	7	91,83	8	103,29	7	107,64	7	9
2.2	Період оборотності оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів, днів	201,76	3	148,63	5	132,72	6	173,85	4	187,85	4	9
2.3	Період оборотності активів, днів	498,40	6	395,79	8	371,19	8	477,41	7	528,79	6	9
3	<i>Показники фінансової незалежності</i>											
3.1	Коефіцієнт фінансової незалежності, % (коефіцієнт концентрації залученого капіталу)	19,31	10	24,46	10	26,63	9	26,47	9	32,34	9	9
3.2	Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, % (коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів)	71,88	6	73,65	6	70,83	6	64,90	7	56,91	8	9
4	<i>Показники рентабельності</i>											
4.1	Рентабельність продажу, %	15,85	10	7,79	9	23,03	10	11,77	10	-3,98	2	9
4.2	Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	11,45	10	7,08	10	22,33	10	8,88	10	-2,71	3	9
4.3	Рентабельність капіталу, % (загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу)	14,02	10	9,09	9	30,06	10	12,08	10	-3,84	2	9
5	<i>Інші показники</i>											
5.1	Знос основних засобів, % (коефіцієнт зносу основних засобів)	23,07	9	23,02	9	20,62	9	22,57	9	24,55	9	7
	<i>Інтегрований показник фінансового стану</i>	8,81		8,99		9,26		8,99		6,84		100
	<i>Рейтинг фінансового стану</i>	А		А		А		А		Б		—

Додаток И

Фрагмент графіку документообігу на підприємстві АВ ТОВ «Агроцентр К»

№	Назва документа	Шифр доку-мента	Відповідальна				Кількість екземплярів, та куди передається кожен екземпляр	Обробка документа			Зберігання документа	Строк зберігання
			дальня	Підприємства	валів	Сроки передачі в обробку		Виконавець, який відповідає за обробку	Відображення в регістрах обліку	Поточне місце зберігання		
1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12		
ОПЕРАЦІЇ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ												
1	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	ОЗ-1	Члени комісії	Голова комісії	2 Перший бухгалтері, а другий - здавальнику.	у день прийняття-передачі	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Заповнення інвентарної картки з обліку та складання регістрів та звітності	Бухгалтерія	Зр.		
2.	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	ОЗ-2	Члени комісії	Голова комісії	2 Перший - бухгалтері. Другий - примірник передають підприємству, що виконує ремонт, реконструкцію, модернізацію.	у день прийняття-здання після ремонту	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Заповнення інвентарної картки з обліку та складання регістрів та звітності	Бухгалтерія	Зр.		
3.	Акт на списання основних засобів	ОЗ-3	Члени комісії	Голова комісії	2 Перший - бухгалтері, другий залишається у особи, відповідальної за зберігання основних засобів	у день ліквідації (за потреби після подолання з суб'єктом управління)	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Заповнення інвентарної картки з обліку та складання регістрів та звітності	Бухгалтерія	Зр.		
4.	Акт на списання автотранспортних засобів	ОЗ-4	Члени комісії, головний бухгалтер	Голова комісії	2 Перший - бухгалтері, другий залишається у особи, відповідальної за зберігання основних засобів	у день ліквідації (за потреби після подолання з суб'єктом управління)	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Заповнення інвентарної картки з обліку та складання регістрів та звітності	Бухгалтерія	Зр.		
5.	Інвентарна картка обліку основних засобів	ОЗ-6	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	1 примірник на основі "Акта (накладної) приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів" (форма N ОЗ-1), технічної та іншої документації.	В момент здійснення операцій, які потребують внесення змін	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Заповнення інвентарних карток на отримані основні засоби, або відмітка про їх списання	Бухгалтерія	Зр.		
6.	Опис інвентарних карток по обліку основних засобів	ОЗ-7	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	1 примірник	Останній день звітного місяця	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Записи ведуться в розрізі класифікаційних груп (видів) основних засобів.	Бухгалтерія	Зр.		
7.	Картка обліку руку основних засобів	ОЗ-8	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	1 примірник	Останній день звітного місяця	Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей	На основі підсумкових даних карток заповнюються звітні форми з руку основних засобів.	Бухгалтерія	Зр.		

Механізм управління системою економічної безпеки

Приклад розрахунку амортизаційних відрахувань залежно від обраного методу

Вихідні дані:

На підприємстві використовується млин первісна вартість якого становить 95635 грн., ліквідаційна вартість встановлена у розмірі 1 грн. Строк корисного використання 5 років. Дані фактичної виробітки: 1 рік – 13758 т; 2 рік – 15289 т; 3 – 11547 т; 4 – 12456 т; 5 – 15481 т. Очікуваний обсяг діяльності – 70000 т. Результати розрахунків відображені у таблиці 1.

Таблиця 1

Суми амортизації відповідно до обраного методу нарахування амортизації

Рік	Річна сума амортизації				
	Прямолінійний метод	Зменшення залишкової вартості	Прискореного зменшення залишкової вартості	Кумулятивний	Виробничий
1	19127,8	85985,75	38254,00	31878,33	18796,18
2	19127,8	8675,67	22952,40	25430,67	20887,83
3	19127,8	875,35	13771,44	19127,00	15775,51
4	19127,8	88,32	8262,86	12751,33	17017,39
5	19127,8	8,91	12393,30	3915,00	21150,14
Всього	95634	95634	95634	93102,33	93627,0522

Фінансовий план підприємства

"ЗАТВЕРДЖЕНО"

від _____ № _____

"___" _____ 2020_р.

"___" _____ 2020_р.

		Коди	
Підприємство	Аграрно-виробничє товариство з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К»	за ЄДРПОУ	31 371 742
Організаційно-правова форма	Комунальне підприємство	за КОІФП	
Територія	Дніпропетровська область, м. Дніпро	за КОАТУУ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Галузь	Сільське господарство	за ЗКГНГ	
		за КВЕД	01 19
Одиниця виміру, тис.грн.			
Форма власності	приватна		
Середньооблікова кількість штатних працівників	481		
Місцезнаходження	49106, Дніпропетровська область, м. Дніпро, вул. Мільмана 110, будинок 110А		
Телефон	562333211		
Керівник	Карпенко Віктор Михайлович		

ФІНАНСОВИЙ ПЛАН ПІДПРИЄМСТВА НА 2019 рік

Найменування показника	Код рядка	Факт минулого періоду	Фінансовий план поточного року	Плановий рік	Квартал			
					I	II	III	IV
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5								
Доходи і витрати від операційної діяльності (деталізація)								
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	100	394 654	410 253	409 563	102 391	143 347	81 913	81 913
Податок на додану вартість	110	65 776	68 376	68 261	17 065	23 891	13 652	13 652
Інші непрямі податки	120	—	—	—	—	—	—	—
Інші вирахування з доходу	130	—	—	—	—	—	—	—
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	140	328 878	341 878	341 303	85 326	119 456	68 261	68 261
Інші операційні доходи	150	5 124	4 126	4 256	1 064	1 490	851	851
Дохід від участі в капіталі	160	32	45	42	11	15	8	8
Інші фінансові доходи	170	366	451	370	93	130	74	74
Інші доходи	180	741	840	754	189	264	151	151
Усього доходів	190	6 263	5 462	5 422	1 356	1 898	1 084	1 084
Витрати								
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	200	120 555	134 520	154 325	38 581	54 014	30 865	30 865
Адміністративні витрати	210	23 469	23 469	16 428	4 107	5 750	3 286	3 286
Витрати на збут	220	1 543	1 543	1 080	270	378	216	216
Інші операційні витрати	230	54	54	38	9	13	8	8
Фінансові витрати	240	365	365	256	64	89	51	51
Витрати від участі в капіталі	250	—	—	—	—	—	—	—
Податок на прибуток	260	—	—	—	—	—	—	—
Усього витрат	290	145 986	159 951	172 127	43 032	60 244	34 425	34 425
Фінансові результати діяльності								
Валовий прибуток	300	208 323	207 358	186 978	46 744	65 442	37 396	37 396
Валовий збиток	310	—	—	—	—	—	—	—
Фінансовий результат від операційної діяльності	320	68 600	52 869	20 273	5 068	7 095	4 055	4 055
Фінансовий результат до оподаткування	330	—	—	—	—	—	—	—
Чистий прибуток	340	68 600	52 869	20 273	5 068	7 095	4 055	4 055
Чистий збиток	350	—	—	—	—	—	—	—
Розподіл чистого прибутку								
Відрахування частини прибутку:								
Збільшення зареєстрованого капіталу	410	—	—	—	—	—	—	—
Внески до резервного капіталу	420	—	—	—	—	—	—	—
Покриття збитків минулих періодів	430	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування на соціальний розвиток	440	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування на матеріальне зношення	450	10 290	7 930	3 041	760	1 064	608	608
Відрахування на розвиток виробництва	460	51 459	39 651	15 205	3 801	5 322	3 041	3 041
Інші відрахування	470	6 860	5 287	2 027	507	710	405	405
Усього відрахувань	490	68 600	52 869	20 273	5 068	7 095	4 055	4 055
Залишок чистого прибутку	495	—	—	—	—	—	—	—
Елементи операційних витрат								
Матеріальні затрати	500	199 228	185 406	180 656	45 164	63 230	36 131	36 131
Витрати на оплату праці	510	45 204	62 876	16 890	4 223	5 912	3 378	3 378
Відрахування на соціальні заходи	520	9 995	13 777	3 742	936	1 310	748	748
Амортизація	530	7 921	10 641	5 249	1 312	1 837	1 050	1 050
Інші операційні витрати	540	40 022	40 342	25 013	6 253	8 755	5 003	5 003
Усього витрат	550	302 370	313 042	231 550	57 888	81 043	46 310	46 310
Інвестиційна діяльність								
Капітальні інвестиції, усього, у тому числі:	600	120 362	—	200 025	64 853	41 004	48 222	45 946
капітальне будівництво	610	—	—	159 000	39 750	39 750	39 750	39 750
придбання (виготовлення) основних засобів	620	120 362	—	—	—	—	—	—
придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	630	—	—	—	—	—	—	—
придбання (створення) нематеріальних активів	640	—	—	—	—	—	—	—
модернізація, модернізація (добудова, дообладнання, реконструкція)	650	—	—	—	—	—	—	—
капітальний ремонт	660	—	—	41 025	25 103	1 254	8 472	6 196
Обов'язкові платежі підприємства до бюджету та державних цільових фондів								
Сума поточних податків та обов'язкових платежів до бюджету, у т.ч.:	700	123 550	128 380	128 197	31 751	44 175	26 334	25 937
податок на прибуток	710	—	—	—	—	—	—	—
податок на додану вартість (податкове зобов'язання)	720	65 776	68 376	68 261	17 065	23 891	13 652	13 652
податок на додану вартість (податковий кредит)	730	53 936	56 068	55 974	13 993	19 591	11 195	11 195
екологічний податок	740	1 851	1 950	1 976	494	494	494	494
транспортний податок	750	—	—	—	—	—	—	—
єдиний податок	760	1 987	1 987	1 987	199	199	994	596
рентні платежі	770	—	—	—	—	—	—	—
інші податки та збори	780	—	—	—	—	—	—	—
Внески до державних цільових фондів								
ССВ	800	859 254	860 485	830 478	207 620	215 924	199 315	207 620
Інші платежі	830	—	—	—	—	—	—	—

Керівник

Карпенко В. М.
(підпис)

Звіт про виконання фінансового плану

"ЗАТВЕРДЖЕНО"

" ____ " _____ 2020_ р.

" ____ " _____ 2020_ р.

			Коди	
Підприємство	Аграрно-виробниче товариство з обмеженою відповідальністю «Агроцентр К»	за ЄДРПОУ	31371742	
Організаційно-правова форма	Комунальне підприємство	за КОПФГ		
Територія	Дніпропетровська область, м. Дніпро	за КОАТУУ		
Орган державного управління		за СПОДУ		
Галузь	Сільське господарство	за ЗКГНГ		
		за КВЕД	01 19	
Одиниця виміру, тис.грн.				
Форма власності	приватна			
Середньооблікова кількість штатних працівників	481			
Місцезнаходження	49106, Дніпропетровська область, м. Дніпро, вул. Мільмана 110, будинок 110А			
Телефон	562333211			
Керівник	Карпенко Віктор Михайлович			

ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА 2020 рік

Найменування показника	Код рядка	План	Факт	Відхилення (+,-)	Виконання (%)
1	2	3	4	5	6.00
5					
Доходи і витрати від операційної діяльності (деталізація)					
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	100	410 253	409 563	- 690	99,83
Податок на додану вартість	110	68 376	68 261	- 115	99,83
Інші непрямі податки	120	—	—	—	—
Інші вирахування з доходу	130	—	—	—	—
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	140	341 878	341 303	- 575	99,83
Інші операційні доходи	150	4 126	4 256	130	103,15
Дохід від участі в капіталі	160	45	42	- 3	93,33
Інші фінансові доходи	170	451	370	- 81	82,04
Інші доходи	180	840	754	- 86	89,76
Всього доходів	190	5 462	5 422	- 40	99,27
Витрати					
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	200	134 520	154 325	19 805	114,72
Адміністративні витрати	210	23 469	16 428	- 7 041	70,00
Витрати на збут	220	1 543	1 080	- 463	70,00
Інші операційні витрати	230	54	38	- 16	70,00
Фінансові витрати	240	365	256	- 110	70,00
Витрати від участі в капіталі	250	—	—	—	—
Податок на прибуток	260	—	—	—	—
Усього витрат	290	159 951	172 127	12 176	107,61
Фінансові результати діяльності					
Валовий прибуток	300	207 358	186 978	- 20 380	90,17
Валовий збиток	310	—	—	—	—
Фінансовий результат від операційної діяльності	320	52 869	20 273	- 32 596	38,35
Фінансовий результат до оподаткування	330	—	—	—	—
Чистий прибуток	340	52 869	20 273	- 32 596	38,35
Чистий збиток	350	—	—	—	—
Розподіл чистого прибутку					
Відрахування частини прибутку:					
Збільшення зареєстрованого капіталу	410	—	—	—	—
Внески до резервного капіталу	420	—	—	—	—
Покриття збитків минулих періодів	430	—	—	—	—
Відрахування на соціальний розвиток	440	—	—	—	—
Відрахування на матеріальне заохочення	450	7 930	3 041	- 4 889	38,35
Відрахування на розвиток виробництва	460	39 651	15 205	- 24 447	38,35
Інші відрахування	—	5 287	2 027	- 3 260	38,35
Всього відрахувань	490	52 869	20 273	- 32 596	38,35
Залишок чистого прибутку	495	—	—	—	—
Елементи операційних витрат					
Матеріальні затрати	500	185 406	180 656	- 4 750	97,44
Витрати на оплату праці	510	62 876	16 890	- 45 986	26,86
Відрахування на соціальні заходи	520	13 777	3 742	- 10 035	27,16
Амортизація	530	10 641	5 249	- 5 392	49,33
Інші операційні витрати	540	40 342	25 013	- 15 329	62,00
Всього витрат	550	313 042	231 550	- 81 492	73,97
Інвестиційна діяльність					
Капітальні інвестиції, усього, у тому числі:					
капітальне будівництво	600	—	200 025	200 025	100,00
610	—	—	159 000	159 000	100,00
придбання (виготовлення) основних засобів	620	—	—	—	—
придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	630	—	—	—	—
придбання (створення) нематеріальних активів	640	—	—	—	—
модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція)	650	—	—	—	—
капітальний ремонт	660	—	41 025	41 025	100,00
Обов'язкові платежі підприємств до бюджету та державних цільових фондів					
Сума поточних податків та обов'язкових платежів до бюджету, у т.ч.:	700	128 380	128 197	- 183	99,86
податок на прибуток	710	—	—	—	—
податок на додану вартість (податкове зобов'язання)	720	68 376	68 261	- 115	99,83
податок на додану вартість (податковий кредит)	730	56 068	55 974	- 94	99,83
екологічний податок	740	1 950	1 976	26	101,33
транспортний податок	750	—	—	—	—
єдиний податок	760	1 987	1 987	-	100,00
рентні платежі	770	—	—	—	—
інші податки та збори	780	—	—	—	—
Внески до державних цільових фондів					
ЄСВ	800	860 485	830 478	- 30 007	96,51
Інші платежі	830	—	—	—	—

Керівник

Карпенко В. М.